

bb. 64. életmentő lélekjelenlét

1/ms/rj la

1972. december 29.

pénteken a kossuth lajos téri metro-állomáson a földalatti gyorsvasut alkalmazottai a közönség segítségével a mozgólépcsőre akarták állítani a teljesen ittas állapotban lévő gudor józsef 18 éves debreceni segéd munkást, hogy felvigyék a szabad levegőre. ő azonban hirtelen kiszakította magát kezeik közül és elkezdett szaladni a peronon, majd leugrott a gyorsvasut pályájára. ha hozzáér a magasfeszültségű vezetékhez, az áramütés azonnal i halálát okozza. az állomás peronügyeletese azonban a másodperc tört része alatt felfogta a veszélyt és kikapcsolta az áramot. a fiatal embert ezután kivonszolták a pályáról. az eset 7 perces késést okozott a moszkva tér felé száguldó vonatoknál. /mti/

--

bb. 65. a belpolitikai hírek jegyzéke 18.00 órától zárásig:

rj la

1972. december 29.

62. időjárásjelentés
63. diszünepség az erkel színházban
64. életmentő lélekjelenlét
65. hírjegyzék

/mti/

--

v é g e

21.03 rj

- 66 -

M 2110

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon: 159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1972. december 30.

bb 1. losonczy pál beszéde kiskörösön

1972. december 30.

bh -cz

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk losonczy pálnak, az elnöki tanács elnökének beszédét, amely kiskörösön, december 30-án, a várossá nyilvánítás alkalmából rendezett tanácsülésen hangzik el. a beszéd feloldásig e m b a r g ó s !!!

- x x x

tisztelt ünnepi tanácsülés,

kedves elvtársak,

történelmének mérföldköves állomásához érkezett el kiskörös.

jeles napon, szülöttének és nagy fiának, a szabadságharcos és forradalmár költőnek, petőfi sándornak 150. születésnapján éri a megtisztelő elismerés, hogy megbízottjai és képviselői átvehetik a magyar népköztársaság elnöki tanácsának, kiskörös várossá nyilvánításáról kiállított oklevelét. az egykor és ma itt élők régi vágya teljesedik be ezzel.

talán az itt élő nép és a helység történelmi lapjainak, elő-előtűnő dicsősége, talán petőfi tetteinek és nevének tüntetése sarkallta a vágyat, a szándékot, hogy kiverekedjék kiskörösnek a városi rangot.

ezért tartják önök számon, mindenkinél jobban az országban, hogy zsigmond király idejéből származó, megsárgult, latinnyelvű, 1396-ban kelt oklevelén esik említés először e településről. száz évvel később, 1496-ban mátyás király is említi. ám, újabb kétszáz év múlva az országos tragédia, a törökudulás másfél százados halotti leltárában, az 1696-os összeírásban már elhagyott kun településként kerül a történelmi veszteség-listára kiskörös. arra a sorsra jutott, amire az ország nagy része mohács után.

/folyt. köv./

Tuaknem száz évvel ezelőből

- 1 -

M

a törökök kiűzése után, szlovák telepes lakosság fogott hozzá az elvadult, mocsaras-lápos vidék felélesztéséhez. kemény munkával tették termővé, szőlőt telepítettek, állatot tenyésztettek. fejlődésnek és virágzásnak indult a település. alig hatvan évvel az első négy telepes ideérkezése után, 1885-ben már ötezer lelket tartanak számon. vásártartási jogot kap, és mezővárosi státusba lép elő kiskőrös. száz néhány évvel ezelőtt, nagyközség és járási székhely lett.

a kiskőrösiek munkaszereitéről, szorgalmáról, igyekezetéről a hajdani mocsarak helyén viruló szőlő- és gyümölcskertek beszélnek.

az itt élő népnek azonban nemcsak ereje lenyűgöző, hanem szel-
leme is csillogó. kiskőrös adta petőfit a magyarságnak és a világ-
nak, ligeti károlyt, a magyar munkásmozgalomnak, és az orosz szo-
cialista forradalomnak.

jogos a kérdés: mégis hogy lehet, hogy a községnek sza-
badságot hozó szovjet katonák csaknem olyanok látták 1944-ben
kiskőröst, mint amilyenek 25-30 éve ligeti károly, sőt, másfél-
százada petőfi sándor? földhözragadt, szétterülő nagy falunak,
amely még a visszamaradt magyar átlagnál is mélyebben, sötéteb-
ben élt. nádfedeles vályogházak kuporogtak a sáros-poros, éjsza-
ka sötét utcákban, ahol a szapora csecsemőhalál, és a hirhelt
magyar betegség, a tüdőbaj szedte áldozatát. népjóléti, egész-
ségügyi ellátásról, városias jellegű viszonyokról szó sem esett.
az ipar megrekedt a kisiparosok szűk műhelyében, a kereskedelem
a petróleumszagu szatócsboltokban. kiskőröst is - akár csak az
országot - az elmaradottság magyar átka fojtogatta.

erről a mélypontról, csaknem törökudulás utáni elmaradott-
ságból emelte ki kiskőröst, és az országot a szocializmus ma-
gyarországi nonfoglalása.

a magyar kommunisták utat mutattak, célt állítottak a nép
elő. tettek, alkotásra mozgósították, eredményekre, győzelmek-
re vezették. így tudott élni a magyar nép, a szovjet hadseregtől
kapott szabadsággal. így tudta megépíteni az urak országából a
nép hazáját. a kommunisták pártja nyitott szabad teret a nép
alkotó erejének, tudta egységes akarattá, tetté formálni.

távol áll tőlem, hogy kisebbíteni akarnám annak a nagyszerű
erőfeszítésnek, példás társadalmi összefogásnak, igyekezetnek
a jelentőségét, melyet kiskőrös népe, a legutóbbi másfél évtized-
ben kifejtett azért, hogy várossá tegye lakóhelyét. éppen hogy
nem ezért, hanem azért, hogy e tiszteletreméltó erőfeszítés, az
őt megillető magaslatra kerüljön, jelentem ki, hogy kiskőrös csak
azért lehet város, mert hazánkoan győzött a munkáshatalom, mert
magyarországon kiépült és megszilárdult népi államunk legfőbb
politikai alapja, a munkás-paraszt szövetség./folyt. köv./

mert magyarországot győzött a szocializmus életünk minden tarto-
mányában: a politikaiban, a társadalmiban, a gazdaságiban, és az
eszmeiben.

kiskőrös, önerőfeszítésén túl, az országnak, a szocializmus-
nak köszönheti, hogy bejárhatta - még pedig rövid idő alatt jár-
hatta be - a várossá válás útját. a magyar történelemnek, kiskőrös
történelmének ez diadalmos és visszavonhatatlan ténye. e város,
történelmének legdicsebb lapjait a szocializmusban írja.

kedves barátaim.

szinte felesleges éppen itt, kiskőrösön mondanom, hogy a
városi cím adományozása nem elhatározás, nem jótétemény, nem
belátás dolga. nem hiszem, hogy - ahogy egy tudósításban olvas-
tam - az indítás, csaknem másfél évtizeddel ezelőtt, még azzal
a hiszékeny elképzeléssel kezdődött, hogy elegendő ok lesz majd
a városi ranghoz, a ,, petőfi szülőhelye,, cím. nem hi-
szem, hogy valaki is komolyan gondolta, hogy ugyan ki utasítaná
vissza egy olyan község ambíciót, amelynek neve nemzeti büszke-
ségünk, petőfi nevéhez társul. azt hiszem, hogy a kiskőrösiek
nemcsak ma, hanem akkor is mosolyogtak rajta.

viszont bizonyos vagyok benne, hogy a kiskőrösiek már a
nekiindulásnál is nagyon jól tudták, hogy a városnak nem a cím ad-
ja a rangot, hanem a tényleges gazdasági, népesedési és műve-
lődési állapotának színvonala biztosítja a címet.

amikor a népköztársaság elnöki tanácsa mérlegre tette a kis-
kőrösi tanács végrehajtóbizottságának - a minisztertanács által
is támogatott - kérelmét a várossá nyilvánításról, akkor azt
állapíthattuk meg, hogy kiskőrösön megvannak a várossá fejlesztés
törvényesen előírt feltételei. nagy örömmel és meglelégedéssel
láttuk, hogy a nagyközség véghez vitte a várossá válás nagy
munkáját.

a népesedés és a foglalkoztatás szintjében és összetételé-
ben, az egészségügyi és a művelődési intézmények, a kereskedelmi
hálózat, közműellátottság és az általános rendezettség tekinte-
tében már elérték a kitűzött, a városi szintet.

ezeknek a nagyszerű dolgoknak jóformán csak egy töredékét
láthattam, és ráadásul azt is csak kívülről, akkor, amikor ide
igyekezvén, átjöttem a városon. ez a kép teljes összhangban
van azzal, amit a kiskőrösi eredmények, a teljesítmények össze-
sítéséről olvastam. az ideérkező észreveszi, hogy város határán
lépett át.

/folyt. köv./

M

bb 10./losonczi pál ... 3. folyt./ bh

kiskőrös tisztelt képviselői

méltán lehetnek büszkék városépítő tetteikre. az itt megjelentek, a tanácstagok, és valamennyien kikőrösiek.

el tudom képzelni, mennyi tervezés, mennyi küzdelem, mennyi harc és veszekedés, mozgósítás, csábítás, jó és nemes értelemben vett csábítás, sokszor agyafurtság húzódik meg a várossá nyilvánításért vívott küzdelem mögött.

megtette itt a magáét mindenki. a vezetők és az egyszerű állampolgárok. megindító az a nagyarányú társadalmi munka, társadalmi összefogás, melyet az egész lakosság végzett a maga kiskőröséért, a városért.

ugy tudom, hogy itt, a tanácsházán van egy nagy könyv, amelyben feljegyezték, hogy melyik vállalat, gazdaság, melyik intézmény és közösség, melyik utca és állampolgár mivel járult hozzá ahhoz, hogy kiskőrös város legyen. a város népének társadalmi összefogása, társadalmi munkája tiszteletet parancsoló.

kiskőrösön is bebizonyosodott, hogy a várossá fejlődés reménye, lehetősége és bizonyossága, társadalmi értelemben szervező, mozgósító erő, a hazafiság tettekben kifejeződő megnyilvánulása.

bizonyos vagyok benne, hogy a városépítők neve és cselekedete bekerül kiskőrös történetébe, s méltán sorakozik majd oda a korai elődök és a nagyok neve mellé. mint ahogy bizonyos vagyok abban is, hogy a szűkebb haza szeretete, a hazafiság egészséges fejlődésének kibontakozásával jár együtt. nem a helyi elfogultság, a helyi elzárkózás irányába nyit utat, hanem az országossal való azonosulással, a szocializmus építéséért érzett és vállalt felelősségnek.

az országot átfogó társadalmi fejlődés, a szocializmus magasabb szintű építéséért folytatott küzdelem a lendítő ereje annak az irányzatnak, amely a városiasodás meggyorsulását jelzi hazánkban. azt hiszem, elegendő, ha csak utalok és emlékeztetek a társadalmi fejlődés, és a városfejlesztés összefüggéseire, az országos politika és a várospolitikai kölcsönhatására, a központi és a helyi erőforrások kívánatos összehangolására.

önök igazán megmondhatói, hogy amióta van az országnak kidolgozottabb, átgondoltabb településhálózat fejlesztési terve, amióta megtörtént a felső, közép- és alsó foku központok kijelölése, azóta a helyi célok is pontosabbak, kézzelfoghatóbbak. ezen a ponton találkozott a párt és az állam célkitűzésével az itt élő emberek akarata, tetteikészsége és szorgalmas munkája, támogatva a járási és a megyei szervek megkülönböztetett figyelmével. így ért be az elmúlt évtized, tudatos városfejlesztő munkája. mindez, társadalmi törekvéseink lényegéből fakad.
/folyt. köv./

- 4 -

NA

bb 1. / losonczi pál ... 4. folyt./ bh

a szocializmus teljes felépítésének célkitűzésében ugyanis fontos helyet foglal el az a közös erőfeszítésünk, hogy az ország különböző tájainak és népünk egyes csoportjainak életkörülményei között csökkenjenek a különbségek, hogy majd a távolabbi jövőben teljesen megszűnjenek. e nemes célkitűzés valósításában uttörő szerepet töltenek be a fiatal, új városok, amelyek sikerrel küzdik le a múltból örökölt falusi elmaradottságot.

kiskőrös is az első vonalban küzd, és dicséretes eredményeket ér el annak a szocialista célnak a valósításában, hogy az ország viszonylag elmaradottabb tájai és helységei felzárkózzanak a derékhadhoz. mostantól fogva kiskőrösre is fokozott felelősséggel hárul, e folyamat kibontakoztatásában.

ez a város, a kormányhatározat rangsorolásában, középfoku központ, s mint ilyen már most is, mintegy husz környező községre sugározza ki jótékony hatását. a helyi érdekek így fonódnak össze szélesebb, társadalmi, s közvetve országos érdekekkel.

önök erre felkészültek. az anyagi feltételek mellett rendelkeznek a szükséges szellemiakkal is. az itteni tapasztalatok újból igazolták, hogy a városiasodási folyamat milyensége és gyorsasága szorosan összefügg a helység szellemével, amit találon jelöl az az idegenből kölcsönzött szó, hogy lokálpatriotizmus. vagyis az, hogy az itt élő emberközösség igazi közösség, felelősségének tudatában, s erre büszkén cselekszik.

kiskőrös szellemében már jóideje tulleldült az alföldi nagyközség komótos észjárásán. nem utolsó sorban ennek köszönheti, hogy tetteivel kiverkedte magának a városi rangot.

nagy öröm és megtiszteltetés számomra, hogy személyesen működhetek közre, petőfi szülőhelyének várossá alapítási ünnepségén. a városalapító oklevél átadása előtt örömmel teszek eleget megtisztelő küldetésemnek: mindnyájuknak őszinte szívből tolmácsolom a párt központi bizottsága, az elnöki tanács és a minisztertanács üdvözlését és jókívánságát.

virágozzék és gyarapodjék mindnyájunk új városa, kiskőrös.

munkával, tettel öregbitsék jó hírét, becsületét, hogy szeretett, szocialista hazánk büszke lehessen rá. /mti/

..

- 5 -

NA

bb 2. Losonczi pál beszéde a petőfi diszünnepségen

-cz fné bh -cz

1972. december 30.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk Losonczi pál beszédét, amely a december 30.-i, petőfi diszünnepségen hangzik el. a beszéd feloldásig e m b a r g ó s .

x x x

L esti

tisztelt ünneplő közönség!

tisztelt vendégeink!

kedves elvtársak!

- petőfi sándort ünnepeljük, születésének 150. évfordulóján. ünnepli szülőföldje, hazája és az egész haladó világ. a jubileumi év ünnepei is hozzásegítenek, hogy petőfi sándor életét és művét a hozzá méltó magasba emeljük.

- a magyar nép mélyen a szívébe zárta költő-fiát. költészete és forradalmár szabadságharcos élete, egybeforrottan él emlékezetünkben.

- petőfi, költészetünk forradalmi megújítója, átalakítója: a népiség világirodalmi rangu megszólaltatója. költészet és hazafias tett, önála egy: a lírai kifejezés és a nemzeti függetlenségért, a forradalmi haladásért, a népek és nemzetek szabadságáért, a világszabadságért vívott harc - ugyanannak az egyéniségnek a megnyilatkozása.

- történelmünk egyik legszebb, legtermékenyebb korszakában költőként, politikus szenvedéllyel és történelemalakító hatással ébresztette és tartotta ébren a nemzet lelkiismeretét. korának leghaladóbb, forradalmi teoretikusaival egybehangzóan vallotta, hogy a magyar nép függetlenségi és szabadságharca az európát megrázó, nagy forradalmi megmozdulás szerves része: a mi nemzeti ügyünk oszthatatlanul egy a világszabadságéval.

- ezért érzi és tudja, mai, szocialista társadalmunk, népünk legbecsesebb örökségének petőfi hagyatékát. és ugyanezért vallja a magáénak nagy köntöket az emberiség haladó többsége, messze túl a határainkon is. ezért ünnepelnek velünk együtt barátaink, szövetségeseink a szocialista országokban, de a világ számtalan más táján is.

/folyt. köv./

- 6 -

NA

bb 2. /Losonczi /petőfi/ folyt./ bh

velünk együtt ünnepelnek mindazok, akiknek drága és szent a szabadság, akik szívükön viselik a népek testvéri összefogásának ügyét; akik értik és szeretik az igazi művészetet, a közösséget teremtő, elkötelezett költészetet.

- engedjék meg, hogy e gondolatnál megállva, szeretettel üdvözöljem az itt megjelent vendégeinket, ünnepségek valamennyi résztvevőjét, pártunk és államunk jelenlévő vezetőit, a társadalmi, tudományos, irodalmi és művészeti életünk kiválóságait.

- sok szeretettel köszöntöm a petőfi emlékbizottság tagjait és külön megbecsüléssel a külföldi emlékbizottságok velünk ünneplő vezetőit.

- köszöntöm a magyar ifjúság, a petőfi-emlékhelyek küldötteit, a petőfi nevet viselő szocialista brigádok, termelőszövetkezetek, intézmények, iskolák és szervezetek képviselőit.

tisztelt ünneplő közönség!

- petőfi műve és emléke az évfordulótól függetlenül is elevenen él népünk lelkében. a petőfi emlékbizottság felhívására megmozdult az ország. ezernyi gondolat, megannyi terv született és öltött testet már eddig is, s fog kibontakozni és megvalósulni a közeljövőben. nemcsak az ifjúság, az iskolák, üzemek fiataljai készültek és készülnek elmélyült gondolat és értő szeretettel az ünnepre, hanem a társadalmi és az állami szervek is. megható odaadással gyűjtik, rendezik a petőfi-emlékeket mindazok a falvak, városok, ahol a költő egykor megfordult, élt és alkotott.

- petőfire gondol, petőfi emlékezete előtt tiszteleg most az egész magyar nép. petőfi örökségének folytatása, emlékének ápolása nemzeti ügyé lett.

tisztelt ünneplő közönség!

mindnyájunk magasztos kötelessége e haladó és forradalmi hagyományok ápolása. a költő életművének és aját emberségünknek, elveinknek, nemzeti hovatartozásunknak tartozunk vele. nyerünk vele és általa magatartásunk hajlíthatatlanságában, gondolkodásunk forradalmiságában, érzelmi gazdagodásában. ezt a célt szolgálja a mai ünnepi alkalom is: petőfi sándor születésnapjának 150. évfordulóján rendezett megemlékezésünk.

/mti/

- 7 -

NA

bb. 3. dr. ortutay gyula kiksörösi beszéde

vid/fm/rj -cz

1972. december 30.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk dr. ortutay gyula 1972. december 30.-i kiskörösi - „petőfi emlékezete,„ című beszédének szövegét. az anyag feloldásig

e m b a r g ó s !

x x x

petőfire emlékezünk, szülővárosában - most már kimondhatjuk a város szavát- születésének 150. évfordulóján. s elmondhatnók azt is: ünnepli az egész magyar nép, amelynek „respublica,„-ját nemcsak megjövendőlte, hanem mint egyetlen, a nép uralmához méltó államformát versben is ünnepelte:

„most hódolok, midőn még messze vagy
midőn még rémes, átkozott neved van...,,

a magyar népköztársaság, mely büszke a respublica nevezetre, petőfi jogos örökösének tekinti magát. s velünk emlékezik, az unesco felhívására az egész haladó emberiség- a költészet és a népforradalom minden híve - így reméljük. bizakodásunkat nem zavarja meg az a tévé híradás sem, hogy kiskörösön és budapestben is akadnak, akik egy sort sem tudnának idézni petőfitől.

inkább sarkalljon ez a híradás arra, hogy még többet tegyünk közművelődésünkért, többet tegyünk - széchenyi istván szavával - „a kiművelt emberfők,„ sokaságáért. figyeljünk fel arra, szöveg gondtal, hogy a nép, akár falusi- akár városi legyen, ne feledkezzék meg költőiről, ne feledkezzék meg petőfiről. mikor a nép kezében van már a hatalom, ügyeljünk arra, hogy mind teljesebb, mind gazdagabb legyen műveltsége, tiszta politikai öntudata legyen elválaszthatatlan érzelmi, értelmi kulturájának teljességétől, a műveltség erejétől. hiszen egyik legnevezetesebb, legtöbbet idézett költeményében, a xix. század költői-ben írta:

ha majd a bőség kosarából
mindenki egyaránt vehet,
ha majd a jognak asztalánál
mind egyaránt foglal helyet,
ha majd a szellem napvilága
ragyog minden ház ablakán:
akkor mondhatjuk, hogy megálljunk,
mert itt van már a kánaán!

/folyt.köv./

- 8 -

bb. 3. / dr. ortutay... 1. folyt./rj

1847 januárjában írta petőfi ezeket a sorokat, azóta figyelmezteti nemzetét:

addig folyvást küszködni kell!

igen, így folytatta az ideális kommunizmus eszméitől íbletett költő: addig nincs pihenő, nincs megelegetett nyugalom. hadd legyen ez az első figyelmeztető gondolata petőfi sándornak mai ülésünkön- épp akkor, midőn szülőfaluja városi rangra emelkedett eddigi s eljövendő jó munkájáért.

gondolom, úgy ünnepeljük méltón ezen az évfordulón, hogy életének és műveinek néhány legfőbb tanítására emlékeztetünk. hiába is törekednék többre: élete, e rövid 26 év oly gazdag eseményekben, konfliktusokban, a diadal és a tragédia hullámverésében él s szinte jelképesen nemzetével együtt hull a jeltelen sirba, a 49-es bukás idején. s e fiatal élet oly hatalmas alkotásokkal teli, kimeríthetetlen- valóban alig szólhatni többről néhány kiemelt gondolatnál.

nemzetével együtt hull a sirba s néhány évre rá együtt emelkednek ki a vörösmarty vizionálta nemzethalátból. őt legenda övezi: nem halt meg, át-petőfik sora támad, népe nem akar belenyugodni elvesztébe- visszavárják. nemzetére pedig a kiegyezés utáni korszak nehéz és méltatlan évei várnak. a petőfi-legenda is elhomályosul, ünnepi költővé hamisítják őt is, mint a március 15.-ét is. joggal mondhatjuk: felszabadult nemzete adózik végre méltón, hamisítások nélkül költészetének. igaz, volt egy időszak, amikor rossz hangsúlyt kapott jelentősége, mintha egyedül ő jelentené a magyar irodalmat, a „lobogókn: petőfi,„ jelszó inkább ártott jelentőségének, semmint valóságos értékét emelte volna ki. petőfit nem merítheti ki egy-egy politikai frázis s ő kívánná legkevésbé, hogy epigonok utánozzák költői alkotó módszerét s ez legyen, ez az epigonizmus a magyar költészet mértéke.

jelentősége egyetemesebb s költészete is ellenáll az utánzóknak leegyszerűsítő kópiáinak. amire jelleme és költészete tanít, érvényes napjainkban is. erről kell beszélünk.

/folyt.köv./

- 9 -

NA

bb. 3. / dr. ortutay... 2. folyt./rj

egyik nevezetes, akár önvallomásnak is ható tanulmányában ady endre petőfi jellemének egyik sarkalatos pontjára mutatott rá: petőfi nem alkuszik. egy olyan történelmi korszakban mutatta ezt a szilárd, meg nem alkuvó állhatatosságot, amikor a hősök mellett kaméleon-jellemek, a gyávák megannyi változást mutattak /jókait s korra vonatkozó regényei nem is egy ilyen figurát ábrázolnak/ s csak a maguk előnyét keresték. petőfi a felismert társadalmi igazságoktól egy pillanatra sem fordította el tekintetét, inkább szakított előnyös kapcsolatokkal, szívbéli baráttal is akár - gondoljunk épp jókaira - de elveiből nem engedett, a közösség ügyét mindig előbbrevalónak tekintette a maga érdekeinél. megrendítő, ahogy ez a fiatal férfi egyik naplójegyzetében visszatekint életére és azt írja a kibontakozó országos népszerűség idején: „hat esztendeig voltam istentelenül, embertelenül elhagyott földönfutó, - s maga ekkor alig 24 éves. de sem az elhagyatottság, a tépelődés, nyomor, sem az ébredő Magyarország lelkesedése nem változtat szilárd, tiszta jellemén. a legkritikusabb időkben is inkább szembeszáll miniszterekkel, vezető politikusokkal, de elveiből jöttányit sem enged. nem egyszer úgy tűnik, első pillanatra, hogy tulhajtott, fiatal düh vezet, de mindig kiderül: makacssága mögött számára sérthetetlen elvek, a politikailag végig-gondolt eszmék ereje áll.

ezek az eszmék állítják egyszerre a felismert társadalmi forradalom, majd a szabadságharc vezető politikai küzdelmek s a szabadságharc mellé. néplójegyzeteiben olvassuk, 1848-ból a következő sorokat:

„Lehetnek ékebb, nagyobb szerű lantok és tollak mint az enyém, de széplőtlenebbek nincsenek, mert soha lantomnak egy hangját, tollamnak egy vonását sem adtam bérbe senkinek; énekeltem és irtam azt, amire lelkeim istene ösztönzött, lelkeim istene pedig a szabadság,„

ekkor már az ország figyelmébe szavára s ő minden szavával azokhoz szól, akiknek nehéz sorsát országjáró útjain megismerte: „a szürösgubás embereknek, - ha szabadságról beszél, az ő felszabadulásukat akarja. eposza, a jános vitéz is - hasonlatosan a népmesék példázatához - a legszegényebbek diadalát mondja el életlenhalálon, társadalmi igazságtalanságok, hatalmak fölött. jános vitéz mesei módon az alávetett, kisémmizett nép diadalát mondja el - a népszabadság eposza ez, nemcsak a halált legyőző szerelem példája. de petőfi a maga filozófiai elveiben a szabadságot s a függetlenséget is csak eszköznek, a teljes emberi boldogság eszközeként, lehetőségének tekintette. ezért harcolt, ezért volt büszke arra, hogy a magyar néphez tartozik, ahhoz a néphez, amely Európában - így látta petőfi - egyedül áll szemben az elnyomás, a zsarnokság erőivel, egyedül küzd a nemzet létéért, az elnyomottakért is.

/folyt.köv./

- 10 -

bb. 3. / dr. ortutay... 3. folyt./rj

„ha nem születtem volna is magyarnak,
e néphez állnék ezennel én...„ - mondja.

a büszke szeretet ereje választja el ezt a költeményt az előző évek szigorú, kárhóztató hazaszeretetétől, az ostromozó kritikától. a kritikus hazaszeretetenek és a nehéz időkben helytálló hazaszeretetenek egyszerre példája petőfi.

s érdemes beszélünk arról a petőfiről is, aki sokszor csak mint népköltő, a „szürös-gubás emberek,„ költője jelenik meg emlékezetünkben, akire, mint a népdalt megújító realista nemzeti költészet megteremtőjére gondolunk. egyoldalú, egyszerűsítő kép. illyés is nyomtatékkal hangsúlyozta már: kora egyik legműveltebb magyarja volt. ez a 26 évet alig élt fiatal férfi, aki vándorló diák, színész és silbakoló közlegény volt, jól ismerte kora Európájának szellemi, politikai áramlatait is, költészetét is. németül és franciául olvas, megtanul angolul s nagy terve, hogy vörösmartyval, arannyal elfordítja hármában shakespeare-t s a munkának neki is lát. naplójegyzeteiből tudjuk, hogy mindennapi kenyere volt a francia forradalmak történetének tanulmányozása s épp a legújabb kutatás derítette ki, hogy a francia forradalomról szóló nagy monográfiák ismeretében vált egyre radikálisabbá, lett a hegy pártiak, a végig következetes forradalmárok híve. ezek a kutatások derítették ki, hogy cabet, louis blanc művei nyomán ismerkedik meg az akkoriban kibontakozó kommunisztikus, szocialista eszmékkel, babeuf egyenlőségi tanáival, buonarotti kommunista elveivel - európa forradalmi, új eszméivel.

petőfi költészetének utolsó nagy periódusa, maga az apostol is elválaszthatatlan az akkori modern Európától. nem az a cifraszürös népfő volt petőfi, akinek utánczó szerették volna beállítani. éppen mert népét szerette, éppen mert a megalázott népért élt, népe ügyét európa s a világszabadság egységében látta. a legkritikusabb hónapokban világosan tudta, hogy a magyar nép szabadságának és társadalmi forradalmának kérdései egész Európának is kérdései. ezért volt egyszerre pesszimista is a közeli tragikus bukás előérzetében s optimista is, mert a magyar szabadság nemzetiszín zászlaját a jövőben együtt látta lobogni a világszabadság piros zászlajával. marx 1849 elején úgy summázta a magyar szabadságharc helyzetét, ahogy petőfi is láthatta:

/folyt.köv./

- 11 -

NA

bb. 3. / dr. ortutay.... 4. folyt./rj

„az 1848-as forradalmi mozgalomban először, 1793 óta először meri megtenni egy nép, amelyet körülzárt az ellenforradalmi tulerő, hogy a gyáva ellenforradalmi dühvel... a vörös terrort állítsa szembe....,

petőfi radikalizmusát is ez a politikai indulat határozta meg, ez erősítette haragvó plebejus verseit is, jellemét, indulatait is ez a tudat, ez a politikai felismerés határozta meg. valóban ez a fiatal költő volt akkor hazánk egyik legtisztábban látó, egész Európára tekintő gondolkodója. látja a közömbös Európát is /„Európa csendes, újra csendes,„/, de 1849 májusában mégis ezt írja:

elő, elő a zászlóval kezében,
egész Európa te utánad jő,
te vagy hazám, most a világ vezére...
mily nagy szerep, milyen lelkesítő!

49 májusában! mily tragikusan diadalmas hang ez! mily megrendítő ez a hit, hiszen világosan látta kicsiny nemzetét helyzetét, ismerte a szabadságharc vezetőinek belső villongásait- hadd nevezzük most csak így! - tudnia kellett népe és a maga sorsát. de bizonyosnak kellett lennie a társadalmi forradalmak végső győzelmében is - ez adta optimizmusát. s ez a bizakodás, ez gyökeredzett európai látkörében, kulturájában.

s ez az európai műveltségű költő, ez az indulatos, büszke fiatal lélek, ha népének szolgálatáról volt szó, ki tudta mondani a ma is példátadó szavakat. mikor 1848 derekán egymásután érik a politikai megalázások, a választási hajszától kezdve, így szól nemzetéhez:

miért zárjátok el az utamat?
bocsássatok!
előre vonnak vágyaim, de én
használni s nem ragyogni akarok.

/folyt.köv./

- 12 -

NA

bb. 3. / dr. ortutay... 5. folyt./rj

használni s nem ragyogni akarok. s amikor a félrevezetett választóit ellene ugratják - előtte a nép neve akkor is szent, azokat gyűlöli, akik megrendezték ellene a hajszát- s tovább küzd a népéért, hogy a rabból emberré lehessen - hogy ismét az ő szavaival forduljunk. egész életével, harcával, költészetével népét akarta szolgálni. költő volt s mégsem csak a versért élt: a vers is csak szolgálat volt, hogy népe szabad legyen. ez volt költészetének törvénye, ars poetica-ja. így ír erről a költői tudatosság magas fokán:

föl tudnám én is öltöztetni
szép rim- s mértékbe versemet-

írja s így folytatja:

de eszméim nem henye ifjak

....
csatázok verseimmel ... egy-egy
harcos legény minden dalom.

nem is véletlen, ha a magyar költészet történetében két nagy utóda, ady és József Attila ugyanígy vélekedik a költői hivatásról. ady egyik emlékezetes versében a verset csak „cifra szolgának,, nevezi, a „tolakodó gráciát ellöktem,, mondja- mert költészete néki is tulmutat a költői játékon s így tartja József Attila is:

költő vagyok - mit érdekelne
engem a költészet maga?

s kérdésére nyomban válaszol is, a paraszt nevében s a munkás nevében szól „pörös szájjal,, s a mindenséggel méri önmagát is.

petőfi, ady, József Attila: egyikük sem „ragyogni,, akart: a szolgálatot vállalta a felszabadulni kész népért, az alávetett társadalmi osztályokért s mindhármán úgy voltak jó magyarok, hogy egyszerre látták a forradalomra váró világot, Európát s benne a kicsiny hazát. így volt szolgálat életük, így tekintettek verseikben is túl a költészeten - a felszabadulni vágyó társadalomra s a népek, nemzetek egységére.

a felszabadult magyar népnek ezért egyik utmutató költője petőfi sándor, ezért kell vigyáznunk gazdag örökségére. szolgáljuk mi is szocialista társadalmunkat, melynek előképét már petőfi is felvázolta, hitte eljövételét. rajtunk a sor, hogy munkáljunk jó megvalósulásán. /mtl/

-.-
-13 -

NA

bb. 3. / dr. ortutay.... 4. folyt./rj

az 1848-as forradalmi mozgalomban először, 1793 óta először meri megtenni egy nép, amelyet körülzárt az ellenforradalmi tulerő, hogy a gyáva ellenforradalmi dühvel... a vörös terrort állítsa szembe....,

petőfi radikalizmusát is ez a politikai indulat határozta meg, ez erősítette haragvó plebejus verseit is, jellemét, indulatait is ez a tudat, ez a politikai felismerés határozta meg. valóban ez a fiatal költő volt akkor hazánk egyik legtisztább látó, egész Európára tekintő gondolkodója. látja a közömbös Európát is /„Európa csendes, újra csendes,„/, de 1849 májusában mégis ezt írja:

elő, elő a zászlóval kezében,
egész Európa te utánad jő,
te vagy hazám, most a világ vezére...
mily nagy szerep, milyen lelkesítő!

49 májusában! mily tragikusan diadalmas hang ez! mily megrendítő ez a hit, hiszen világosan látta kicsiny nemzete helyzetét, ismérte a szabadságharc vezetőinek belső villongásait- hadd nevezzük most csak így! - tudnia kellett népe és a maga sorsát. de bizonyosnak kellett lennie a társadalmi forradalmak végső győzelmében is - ez adta optimizmusát. s ez a bizakodás, ez gyökeredzett európai látkörében, kulturájában.

s ez az európai műveltségű költő, ez az indulatos, büszke fiatal lélek, ha népének szolgálatáról volt szó, ki tudta mondani a ma is példátadó szavakat. mikor 1848 derekán egymásután érik a politikai megalázások, a választási hajszától kezdve, így szól nemzetéhez:

miért zárjátok el az utamat?
bocsássatok!
előre vonnak vágyaim, de én
használni s nem ragyogni akarok.

/folyt.köv./

- 12 -

NA

bb. 3. / dr. ortutay... 5. folyt./rj

használni s nem ragyogni akarok. s amikor a félrevezetett választóit ellene ugratják - előtte a nép neve akkor is szent, azokat gyűlöli, akik megrendezték ellene a hajszát- s tovább küzd a népéért, hogy a rabból emberré lehessen - hogy ismét az ő szavaihoz forduljunk. egész életével, harcával, költészetével népét akarta szolgálni. költő volt s mégsem csak a versért élt: a vers is csak szolgálat volt, hogy népe szabad legyen. ez volt költészetének törvénye, ars poetica-ja. így ír erről a költői tudatosság magas fokán:

föl tudnám én is öltöztetni
szép rím- s mértékbe versemet-

írja s így folytatja:

de eszméim nem henye ifjak

....
csatázok verseimmel ... egy-egy
harcos legény minden dalom.

nem is véletlen, ha a magyar költészet történetében két nagy utóda, ady és József Attila ugyanígy vélekedik a költői hivatásról. ady egyik emlékeztető versében a verset csak „cifra szolgának,, nevezi, a „tolakodó gráciát ellöktem,, mondja- mert költészete néki is tulmutat a költői játékon s így tartja József Attila is:

költő vagyok - mit érdekelne
engem a költészet maga?

s kérdésére nyomban válaszol is, a paraszt nevében s a munkás nevében szól „pörös szájjal,, s a mindenséggel méri önmagát is.

petőfi, ady, József Attila: egyikük sem „ragyogni,, akart: a szolgálatot vállalta a felszabadulni kész népért, az alávetett társadalmi osztályokért s mindhárman úgy voltak jó magyarok, hogy egyszerre látták a forradalomra váró világot, Európát s benne a kicsiny hazát. így volt szolgálat életük, így tekintettek verseikben is túl a költészeten - a felszabadulni vágyó társadalomra s a népek, nemzetek egységére.

a felszabadult magyar népnek ezért egyik utmutató költője petőfi sándor, ezért kell vigyáznunk gazdag örökségére. szolgáljuk mi is szocialista társadalmunkat, melynek előképét már petőfi is felvázolta, hitte eljövételét. rajtunk a sor, hogy munkáljunk jó megvalósulásán. /mtl/

-.-
-13 -

NA

bb. 4. Illyés beszéd

h1/rj -cz

1972. december 30.

rendelkezésre bocsátjuk Illyés gyulának a szombat esti Petőfi ünnepségen elhangzó beszédét. keretet később adunk, a beszéd feloldásáig

em b a r g ó s !

x x x

- Petőfi - mindnyájunk rokona, - mondotta bevezetőben. alig van magyar anyanyelvű ember, akinek szívébe nem fészkelte be magát. csaknem úgy, mintha vérségi közünk volna hozzá.

- mi ennek a varázslatnak a magyarázata? az, hogy költőként nyitotta meg ugyan tudatunk ajtaját, de azon az ajtón egy bámulatos jellemű embert léptetett be és ismertetett össze velünk. ez nem minden napos jelenség. nincs száma a tanulmányoknak, melyek Petőfi verseinek nagyságát boncolják. épp annyit lehetne fejtegetni egyé-
niségének nagyságát.

- egy nagy író attól kezdve nagy író, amikortól fogva állandóan jelen van nemzete eszmélődésében; amikortól a művei csaknem tárgyyszerű részei a nép birtokának, akár egy híd vagy középület. sőt még jobban azoknál. pest hajdani szép városházát lebontották. eltűnt az utcáról, el az emberek fejéből. a szeptember végén-t nem lehet lebontani, téglaként kihordani a nemzet tudatából. vannak szellemi művek, amelyek úgy hozzátartoznak egy országhoz és olyasféléképp működnek benne, akár egy vizesés, mely erőművet hajt.

- Petőfi sándor művei ilyen módon részei a magyar nép életének. de nemcsak művei lettek örök kincseink. még annát is többet hagyott ránk. élete is kincsé vált. azt mondhatnánk, hogy magán életének fordulatai is - műalkotások. mert ő azokkal is hatni tudott, hatni akart. kettős hát a koszorú, amelyet az országon belül és az országon kívül emlékműveihez helyezünk. az egyiket a rendkívüli szellem, a másikat a rendkívüli jellem kapja.

- Lángelméjének világrajöttét nem tudjuk megmagyarázni. bár Petőfinek lehetnek mindmáig kelletlenkedő olvasói, akiket a lírai versek könnyed ömlése, vagy a világnézeti versek tulheves irama gombolkoztatott be. de egyhez még ezek is odaadták a szavazatukat: hogy leíró - valóságot ábrázoló - versei mindmégannyi mesterteljesítmény, még a világirodalom mezőnyében is.

/folyt.köv./

NA

- 14 -

bb. 4. Illyés... 1. folyt./rj

tájleírásaival, helyzetképeivel Petőfi az európai realizmusnak olyan előfutáraként mutatkozott be, mint Gogoly, vagy Flaubert. túlhaladva sok nyugati pályatársát, Petőfi hisz a tettben. értelmeknek tartja a cselekvést. egyre megszállottabban hirdeti a beavatkozást, a sors dolgába is. így lett a reménység költője, - a végső pillanatban.

- a fáklya, amelyet elődeitől Petőfi mint költői örökséget vesz át, nem koromtalan, nem biztató lobogás. a magyar közéleti - mondhatjuk úgy is: nemzeti - költészet baljóslatu, még a reformkor nagy virágbontása idején is. hisz kezdettől fogva a nemzeti lét és nemlét kérdésével vívódik. az aggodalom nemzedékenként fokozódó szava Berzsenyi, Kölcsey, Vörösmarty hármásában tetőz. Petőfi tekintetben a kiáltó ellentétjük. első megszólalásánál fogva a bizakodást hirdeti, a nem-csüggedést, a sors jobbrafordulását, illetve jobbrafordíthatóságát. holott a valóságot ő is tisztán látja, a maga teljes zordságában.

- a hagyományosan keserű hangot azonban, noha újra és újra ajkára tolakszik, elharapja, visszafojtja. ellentétben elődeivel, akik nemesi osztályokhoz és nemesi osztályokról szóltak, ő, ahogy szóval is kimondta, alapállásában a „szürös-gubás emberek”, beszél. azoknak pedig szívvel-lélekkel úgy érzi, csak reménykeltőt, csak biztatót és buzdítót mondhat.

- a történelem szemlélője számára alig van csüggesztőbb látvány, mint az a századokon át szünetlenül ismétlődő folyamat, amit a szenvedő, az alsó néprétegek szellemi kifosztásának nevezhetnénk. tragikus, hány tehetség fojtódik el a társadalmi mélyben. az egész emberiségre nézve épp oly tragikus, ahogy a mélyből úgy-ahogy kijutó tehetségek aként hagyják ott azt a lenti világot, hogy nyomban meg is tagadják, a sorsközösség érzetének egy mozdulata nélkül. évszázadokat s országrészeket kell a szemnek bejárnia, míg egy-egy kivételt talál. s azt is gyakran a széttépettség halálos dilemmájában.

/folyt.köv./

- 15 -

NA

bb. 4. / illyés... 2. folyt./rj

- petőfi ilyen tündöklő kivétel. kiemelkedett a népből és máig világló példaként, vissza akart térni hozzá.

- petőfi azért hitt a magyar nép jövőjében, mert hitt eszméinek holnapjában. ezek az eszmék pedig az elnyomott társadalmi rétegeknek éppúgy szabadságot ígértek, akár az elnyomott nemzetnek. és ez forradalmárságának indító oka.

- „világszabadság,, kiáltotta el magyarul versben elsőként a szót, ő, a legnemzetibb költő, s ebben nincs ellentmondás, sőt ami látszólag szemben áll, az voltaképpen szervesen kiegészíti egymást.

- petőfi azért bizik a magyar nép ügyében, mert bizva bizik az egész emberiség ügyének jobbsorsra fordulásában.

ezért is a reménység költője mind a mai napig.
ezért is nem lehet ünnepelni őt puszta szavakkal,
hanem elsősorban önvizsgálattal. és helyzet vizsgálattal.

„hol a szem szemével farkas-szemét nézni,
ki meri meglátni, ki meri idézni
az igazi arcát?.,,

írta babits ötven évvel ezelőtt, a századik születésnapon.

farkasszemét kell vele nézni ma is.
hogy miként tudunk ennek megfelelni?
először is azzal, hogy letöröljük petőfi műveiről a port, azt,
amely a mi gondatlanságunkból rakódott rájuk. aminek következtében
ha tudjuk is, sokszor fogyatékosan érezzük, hogy milyen nagy költő
is ő.

- rengeteg az irásmű, amely petőfi műveit taglalja, s nem csupán magyarul. csak a század-fordulóig több mint harminc nyelvre lefordították például azt a költeményt, amely így kezdődik.

/folyt.köv./

bb. 4. / illyés... 3. folyt./rj

reszket a bokor, mert
madárka szállott rá,
reszket a lelkem, mert
eszembe jutottál.

- kötetre rug a tanulmány, amely pusztán ezt a négy sort elemzi, hogy fölmutassa a roppant erőt, amely annak lenyelelsruü gyöngédségét létrehozta.

- kosztolányi égig emelte az ebbe a két sorba tömörítö költöi képet:

egy hattyu száll fölöttem magasan,
az zengi ezt az édes éneket-
oh lassan szállj és hosszan énekelj,
haldokló hattyum, szép emlékezet!

- a remekművek attól halhatatlanok, hogy rejtetten bennük van, amivel a jövendő korok is táplálkozhatnak. ha rájönnek annak a kifogyhatatlan tápláló anyagnak az izére. a mi korunk mindmáig nem teljességgel élvezi petőfi izeit. s ebben mintha magának a költőnek is része volna. petőfi ugyanis ellentétben a közfelfogással, nem könnyű költő. épp azáltal nehéz, azáltal kíván fokozott figyelmet, mert könnyűnek tetszik. a petőfi-vers, akár a népdal, félrevezeti a gyanutlan, főleg a szerénytelen olvasót. azt hisszük, csak az van benne, amit első hallásra-látásra kapunk, amit a fölszin mutat. a petőfi-vers akár az egymásba illeszthető fababák, több rétegű. úgy rejti a magas művészetet, akár azok a néhány vonással odavetett rajzok, amelyek mondanak ugyan valamit azzal is, amit ábrázolnak, de amelyek a tökéletes mesterről épp a felsőfoku egyszerűségükkel tanuskodnak. a megy a juhász számaron, vagy a befordultam a konyhába a világ legigénytelenebb verse. de próbáld utána csinálni s akkor méred majd föl, mit tudott az a kéz, amely azokat egy kanyarítás-sal létre varázsolta. de ilyen módon egyszerű a négyökrös szekér is, vagy a jános vitéz vagy a homér és osszián.

/folyt.köv./

bb 4. / illyés.... 4. folyt./rj

és ilyen módon egyszerűek - vagyis a látszólagosnál sokkal-sokkal mélyebb értelműek - tettei is: akár magánéletének, akár közéletének cselekedetei. ott van azokban is a kéznek az a biztos, friss könnyed lendülete, amely a belső erőre vall. ezeket a kortársai közül csak kevesen fogadták helyesléssel. elhamarkodott dolgok, mondták rájuk, vagy szébben kifejezve: el-sietett dolgok. de rendre kivilágult, hogy nem elsietést kellett volna mondani, hanem előre sietést.

- van hát minek utána nézünk, van mit kiderítenünk és kiigazi-tanunk, ha petőfit méltón akarjuk ünnepegni. aminek csak egy célja lehet: hogy miután minél világosabbá tettük szavait és magatartá-sát, hiteles valójában visszaadjuk azoknak, akikhez mindig vá-gyott, a nép tömegeinek.

- erősítsük tehát értő szolgálatunkkal a reménység költőjét. tegyük minél láthatóbbá és ezáltal hatékonyabbá a költőt, akiről hazai és külföldi értők egyaránt vallják, hogy rólunk, magyar anyanyelvűekről szólva ő benne valósul meg legjobban, amit egy nép géniuszának - őrszemének - nevezünk. ő tehát a mai napig a mi legmegbízhatóbb tanácsadónk, magyar közösségünk irányadója. nagy szükségünk van rá.

ezután a nagy alkotóknak a népek közötti hatalmas békitő sze-repéről beszélt. hozzáfűzte:

ebben a népeket békitő szóértésbe mi régóta petőfit delegáltuk. ő változatlanul a mi legilletékesebb tolmácsunk. nemcsak a magyarság jövőjében hitt ugyanis, hanem épp oly lángolóan, vére hullásáig hitt az emberiség ügyében is. huszonhatévesen a segesvári csata-téren nem egy nép, hanem az egész emberiség kiválasztott fiaként halt mártírhálál, tudatosan előre sietve, előfutárként tehát, vagyis nem hasztalanul.

a nemzetek és nemzetiségek közti béke- fájdalmasan időszerű ma is akár akkor, amidőn ő ebbe vetette legfőbb reményét. legyen bátor-ságunk változatlanul ebben hinnünk, ezért küzdenünk.

- ezzel a gondolattal hívjuk a világ népeit is- a világszabad-ság várományosait- hogy osztozzanak ünneplésünkben. /mti/

--

bb 5. nemzetközi szilveszter budapesten es vidéken

i kg/tr um ie cz

1972.december 30.

az idegenforgalmi vállalatok, utazási irodák is felké-szültek a szilveszterre. az ibusz-nál csaknem háromezer külföl-di vendég jelezte érkezését, köztük finnek, svédek, osztrákok és szovjetek. tizenegy helyen rendez budapesten az iroda nemzet-közi szilveszteri bált, s ezekre vasárnap délutánig még vásárol-hat jegyet a hazai közönség is. egyebek között a royal-ban és az emke-ben ünnepehetnek majd vidám műsor és zene kíséretében az újévet a magyar és a külföldi vendégek. az aero és a volga szálló termeit is elfoglalta az ibusz a bálozók számára.

a budapesti idegenforgalmi hivatal szervezésében többek között a szabadság szállóban lesz nemzetközi bál, ahová a főként jugoszláviából és romániból érkező külföldi vendégek mellett „helybelieket”, is várnak. a citadellában eddig 600 hazai ven-dég foglalt asztalt, s szilveszter estig további érdeklődők je-kentkezhetnek. a pannónia szálloda és vendéglátó vállalat 250 jugoszláv turistát szállásol el és szervez számukra bált szilveszter éjszakáján.

a fővárosban már elkelt négyezer szállodai hely mellett népesek lesznek várhatóan a hungarhotels vidéki szállodái, a pécsi nádor, az egri park és a győri rába is.

a malév menetrendszerű és külön járatain 700 nszk-beli, olasz és belga turista érkezik, hogy részt vegyen a malév air-tours már hagyományos szilveszteri turáján. 500-an a gellértben, 200-an pedig az olympia szállóban ünneplik majd az új év be-köszöntét, de ittartózkodásuk alatt még budapesti városnézésen borkostolóval egybekötött dunakanyar-kirakoduláson és falusi disznótoron is résztvesznek./mti/

--

bb 6. az új magyar zene a rádióban

i nn/fk um hi cz

1972.december 30.

januárban rendezi meg a magyar rádió az új magyar zene se-regszemléjét. azokból a produkciókból, amelyek az elmúlt évben hangzottak el először, s amelyet a rádió 1972-ben tartósított felvételekként vett repertoárjába. a hallgatók öt adás kereté-ben hallgathatják újra 18 zeneszerző 25 komolyzenei művét, köz-tük zenekari, kamarazenei és kórusműveket./ az alkotások jóré-sze a rádió rendelésére is készült./

/folyt.köv./

MT

bb 6. /az új magyar zene ...folyt./um

az öt adás időpontja: január 2, 5, 9, 12 és 16., keddi és pénteki napokon, mindenkor a petőfi rádióban 18.35-kor. egy-egy alkalommal öt-hét mű hangzik el. a szerkesztők arra törekedtek, hogy a süritett ismétlés összehasonlításokra is módot nyújtson. ennek alapján kerül majd sor a közönség és a kritikusok díjának odaitélésére. a kritikusok zsűrijét hét kiváló zenekritikusunk alkotja, s a művek végighallgatása után dönt a tízezer forintos díj sorsáról. a közönség díjának odaitélésére külön bizottság alakult. a mintegy 20 főnyi zsűri a társadalom különböző rétegeinek képviselőit foglalja magában. elnöke: dr. gömöri pál orvosprofesszor. tagjai között matematikust, író, festőművészt, sportolót, középiskolai és egyetemi diákot, mérnököt, gépmunkást, nyomdász mestert és szociológust is találunk. ők ugyancsak egy tízezer forintot érő díj sorsa fölött döntenek. az ünnepélyes díjkiosztásra január 23-án kerül sor.

a rádió új komolyzenei fesztiváljának célja: újabb, színvonalasabb alkotásokra serkenti kortárs zenészerzőinket, és ugyanakkor hozzásegíteni az érdeklődő közönséget e művek mélyebb megismeréséhez és megszeretéséhez./mti/

-. -

bb 7. jutalom sorsolással kezdi az újévet a Lottó - január sorsolási menetrend

1 kf/fk um ie cz

1972. december 30.

a sportfogadási és Lottó igazgatóság Lottó jutalom sorsolással kezdi az újévet. a hagyományoktól eltérően ezúttal nem hétfőn, hanem január 2-án, kedden húzzák a decemberi tárgynyereményeket az igazgatóság Münnich Ferenc utcai székházában. a húzáson a 48. játék hét szelvényei között összesen 1162 nyereményt sorsolnak ki. főnyeremények: kétszobás öröklakás garázzsal az I. kerületi Hunyadi János utcában, egy Zsiguli és két Moszkvics személygépkocsi, valamint nyolc 80,000 forintos vásárlási utalvány.

az igazgatóság összeállította sorsolási naptárát az újév első hónapjára. eszerint január 5-én Újpesten, 12-én Angyalföldön, 19-én Érdén, 26-án pedig Pestlőrincen húzzák az esedékes heti nyerőszámokat./mti/

NA
- 20 -

bb 8. Békássy István, a harmincas évek népszerű művésze ismét budapesten

1 nn/fk um cz

1972. december 30.

több évtized után Amerikából hosszabb magyarországi tartózkodásra feleségével a napokban Budapestre érkezett Békássy István, a harmincas évek népszerű magyar színésze, akit a fővárosi közönség nem is olyan régen a Lila akác című szép ernő adaptáció egyik főszerepében láthatott a Filmmuzeumban. a Vigszínház, a városi színház hajdani közkedvelt férfinője elmondta az Mti munkatársának, hogy utazásának kettős célja van. egyrészt apósa, a nemzeti színház örökös tagja, Beregi Oszkár és felesége első férje, a világhírű Mozart énekes, Pataki Kálmán hamvait kívánja örök nyugalomra helyezni az anyaföldben, másrészt találkozni szeretne régi barátjaival, kollegáival, ismerkedni a hazai kulturális élettel.

- mind apósom, mind pedig Pataki Kálmán végső kívánsága az volt, hogy Magyarországon temessék el őket. most kerülhetett erre csak sor. a magyar állam dísz-sírhelyet adományozott számukra a Kerepesi úti temetőben és a tervek szerint valószínűleg január közepén kerülhet sor a hamvak elhelyezésére. Beregi Oszkár, Pataki Kálmán sohasem lettek amerikai állampolgárok, minden izükből, porcikájukban magyarnak vallották magukat. Beregi Oszkár 86 éves korában kívülről szavalta az ember tragédiája valamennyi szerepét...

- azt a másfél napot nem számítva, amikor 1947-ben apám temetésére hazaérkeztem, 35 éve nem jártam Magyarországon. annál nagyobb az öröm most, amikor visszatérhettem indulásom színterére. a harmincas években kikerülve Rákosi Szidi iskolájából az Újpesti színház, a városi színház, a Vigszínház színésze voltam. olyan kiválóságokkal játszhattam együtt, mint Varsányi Irén, Csontos Gyula, a Góth házaspár, és Hegedüs Gyula, aki atyai barátom volt. szinte valamennyi műfajban szóhoz jutottam. felléptem kabaréba, Shakespeare drámában, társalgási és szalon vigjátékokban. ma is szívesen emlékszem vissza főbbek között a „Régi Nyár”, című operettre, ahol Honthy Hanna volt a partnerem. a Vigszínházban, a Shaw: az Ördög cimborája című darabjában Bulla Elmával játszottuk a főszerepet. egy 1936-os „Egy pohár víz”, előadáson pedig Góth Sándornak, Lázár Mária-nak és Mezei Mária-nak voltam „játsszótársa”,.

/folyt.köv./

NA
- 21 -

bb 8. /békássy istván ...folyt./um

régi partnereim, kollégáim közül most öröm újra látni dayka margitot, honthy hannát, mezei máriát, fejes terit, Lázár máriát, mindazokat, akikkel színpadi szerepléseim során módomból volt találkozni. filmen csak néhány szerepben láthatott a közönség: a „Lila akác”, -ban, a „pesti mese”, -ben, akkoriban a magyar producerek nem sok jövőt jósoltak nekem, ezért volt váratlan az amerikai metro-goldwin-mayer cég meghívása, amely hollywood-ba szólított. itt az elmúlt évtizedekben csaknem harminc filmben játszottam, olyan kiváló rendezők irányítása alatt, mint John Frankenheimer, E. Dimytrick, Charles Vidor és Marton Endre. számos világsztárral szerepeletem együtt, így a „a diadalív árnyékában”, című filmben Ingrid Bergman, Charles Boyer, Charles Langton, a Liszt Ferenc filmben Merle Oberon, „a fekete mágus”, -ban pedig Orson Welles volt partnerem. de jól ismertem Paul Muni, Sylvia Sydneyt, Jules Dassin, Akim Tamiroff-ot és Marlon Brando-t is. a negyvenes években New York-ban állandó magyar színtársulatot vezettem, emlékeztető nagy sikerűnk Bródy Sándor „tanítónő”, -je volt, ami több mint százás szériát ért meg. talán az sem érdektelen, hogy a színház terveit vértés Marcel készítette. /mti/

bb 9. újabb castrum bástya, új temetőrész a dunaujvárosi intercisában

vid/um ká cz

1972. december 30.

a dunamenti egykori intercisában, a mai dunaujvárosban körülbelül 35 hektáron terült el a kőből emelt római katonai erőd, a castrum, ahol a dunaujvárosi múzeum igazgatójának, Visi Zsoltnak irányításával 1972-ben folytatták a leletmentést, illetve a feltárást. a duna-part közelében sikerült feltárni az egykori római erőd délkeleti sarokbástyáját. a castrumnak ez a harmadik megtalált sarokbástyája, amelyhez lapos természetű ut vezetett.

/folyt.köv./

- 22 -

bb 9. /újabb castrum bástya...folyt./um

a mai római körút két oldalán temetőrészt találtak, amely az V. században is itt élt római lakosság temetője volt. ide általában a polgárság szegényebb rétegeinek földi maradványai kerültek fakoporsókban, vagy vályogtégla sírokban. 240 sírt tártak fel, amelyekben száznál több ép edényt, köztük sok égetett kerámiát és üvegedényt találtak. a legérdekesebb az egyik talpas üvegcorsó.

az utóbbi tíz esztendőben a dunaujvárosi intercisában összesen 1958 római-kori sírt tártak fel. /mti/

bb 10. január 1-től a költségvetési szervek is köthetnek biztosítást

i kf/fk um 1e cz

1972. december 30.

a minisztertanács egyik legutóbbi rendelete - mint ismeretes - engedélyezte, hogy az állami és a társadalmi szerveken kívül a költségvetésből gazdálkodó szervek is köthessenek a saját gépjármű-károokra érvényes casco biztosítást, s külön engedéllyel egyéb biztosítási szerződéseket is.

a rendeletnek megfelelően az állami biztosító egységes szerkezetbe foglalta a közúti casco biztosítást, újabb módosításokkal korszerűsítette a feltételeket. ennek lényege, hogy a közúti biztosításainál - az állami vállalatokéhoz hasonló változatlan díjjal - többféle kockázatot vállal az állami biztosító. az új feltételek lehetővé teszik, hogy az állami vállalatok, trösztök, gazdaságok, szövetkezetek, társadalmi és költségvetési szervek személy- és tehergépkocsijaikra, autóbuszokra valamint különleges járműveikre határozatlan időre szóló belföldi és meghatározott időre - a kiküldetés tartamára - érvényes külföldi casco biztosítást köthessenek.

a casco balesetbiztosítása egy-egy teherautónál a gépjárművezetőre és két kocsikísérőre érvényes. a közúti azonban továbbá öt kocsikísérőre is köthetnek kiegészítő balesetbiztosítást. a balesetbiztosítás összege a közúti gépkocsinál is 25 százalékkal magasabb, ha az autóban ülők biztonsági övet viselnek.

a költségvetési szervekre is kiterjedő új közúti casco biztosítás január 1-től érvényes, s január 2-től köthető. /mti/

- 23 -

bb 11. a budapestiek egyharmadának magas a vérnyomása

i pr/fk um hi cz

1972. december 30.

az idős koru budapestiek egészségügyi helyzetéről készült felmérés a városházán. megállapították, hogy az elmúlt tíz esztendőben jó 5 százalékkal emelkedett a 60 éven felüliek részaránya a fővárosban, s ma már a lakosságnak körülbelül 23 százaléka nyugdíjaskorú. gondozásuk, egészségügyi szakellátásuk - jóllehet a hajlottabb kor önmagában még nem betegség - mindjobban előtérbe kerül.

egy reprezentatív felmérés adatai szerint az egy betegre jutó megbetegedés arány 0-14 év között 2,8; 15-39 év között 4; 40-59 év között 5,4; 60 év felett pedig 6,1. az idősebb korosztály megbetegedései között leggyakoribbak a keringési, szív- és érrendellenességek, jellemzőek a szervi sorvadásos megbetegedések, elsősorban a reuma aránya. a fővárosi tapasztalatok azt mutatják, hogy a gondozott betegek között egyre több az időskorú: a kórházi osztályok legtöbbször a 40-50 százalékot is eléri a 60 évesnél idősebbek aránya.

az idősebb korosztály gyakori megbetegedésének felmérése-re a főváros három kerületében végeztek külön szűrővizsgálatot: a x. kerületben a cukorbetegeket, az v. kerületben a cukorbetegeket és a magas vérnyomásúakat, a xiv. kerületben pedig a cukorbetegeket, a magas vérnyomásúakat és a szívbetegeket „szűrték”, az eredmény: korábban a lakosság 1-1,5 százalékát tartották cukorbetegnek, a vizsgálat bebizonyította, hogy 3-3,5 százalékuk az. a lakosság körülbelül egyharmadának magas a vérnyomása, s míg a 40-50 éves korcsoportban a vizsgáltak 11,2 százalékát, addig 60 év felett csaknem 22 százalékát találtak szív-érrendszeri betegnek./mti/

..-

bb 12. nyullexport a mecsekaljáról

vid/um ká cz

1972. december 30.

a pécselt működő mecsek kisállattenyésztő szakszövetkezet - az ország legnagyobb nyultenyésztő szövetkezete - rekorderedménnyel zárta az évet, 1972-ben csaknem 220 ezer házinyulat neveltek fel és értékesítettek, ötvenezerrel többet, mint tavaly. valamennyi tapsifüles - élő vagy feldolgozott állapotban. exportra került, mégpedig zömmel olaszországba, románia számára viszont tenyésznyulakat szállított a mecseki szakszövetkezet: a kiváló tenyészállatokat arad-környéki falvakba helyezték ki továbbszaporítás végett. a mintegy másfélezer szövetkezeti tag többsége nyugdíjas ember, köztük sok szilikózisos bányász, akik számára nemcsak jövedelemkiegészítő forrást, hanem aktív elfoglaltságot, egészséges időtöltést is jelent a nyulakkal való foglalkozás./mti/

- 24 -

bb 13. óriáskigyók - bér munkáért

i ol/mm/ny 1e -cz

1972. december 30.

hét fiatal óriáskigyóval gazdagodott a fővárosi állatkert. a létszámgyarapodás egy különös egyezésnek köszönhető, amelyet még a tavasszal kötöttek a világhírű probst cirkusz egyik állatidomárjával. a cirkuszban március végén 13 óriáskigyó született. a törekeny - alig 35-45 centiméter hosszúságú - kigyóbé-
bik biztonságos felnevelésére az idomárnál sem alkalmas hely, sem megfelelő táplálék nem volt. ezért az idomár valamennyi fiatal kigyót átvitte az állatkert hűlőházába, s megkérte az ott dolgozókat; viseljék gondját a kicsét érő állatoknak. a gondoskodás ellenértékeként most hét kigyócsemete az állatkertben maradt, hat testvérük pedig visszakerült a tulajdonoshoz. a fiatal kigyók azóta 70-80 centiméter hosszúságúra növekedtek, megduplázták születési testhosszukat. a „bér munkáért”, kapott hét óriáskigyót az állatkert egyik terráriumában helyezték el./mti/

..-

bb 14. példás helytállással dolgoztak a kiskörei építők - teljes hosszában elkészült a kiskörei víztározó balparti töltése - 1973-ben megkezdődik a duzzasztás

vid/ká/ny -cz

1972. december 30.

a tervezettnél is kedvezőbb ütemben halad a kiskörei vízlépcső és a hozzátartozó öntözőrendszer építése - erről tájékoztatták az országos vízügyi beruházó vállalat helyi kirendeltségének vezetői az mti munkatársát. elmondották, hogy a hatalmas beruházási összegből 1972-ben mintegy 700 millió forintot használtak fel. az idén minden korábbinál nagyobb feladatokat kellett megoldani kiskörén, s a rendkívüli munkában példásan helytálltak az építők. az előírt programnak megfelelően a nagyberuházás első szakaszának fő céljait már az idén teljesítették, így minden fel-tétel adott ahhoz, hogy 1973. derekán megkezdődjék a duzzasztás.

az erőműtelep, a duzzasztómű, valamint a hajószilip építészeti és szerelési munkálatai lényegében befejeződtek, s a turbina-szerelők is elvégezték a rájuk háruló feladatok döntő részét. a teljes hosszában elkészült az a 4.5 méter szélességű üzemi hid, amely a hatalmas vízlépcső felett vezet át a közúti forgalmat. felépült a hidhoz vezető jobb parti feljárt, valamint a külső darupálya is.

/folyt köv/
8.20/ny

-25-

10.95

bb 14. / példás helytállással...folyt/nő

bravuros feladatot oldottak meg az idén az építők azzal, hogy mintegy 3 kilométeres szakaszon új mederbe terelték a tiszát; a folyó vize már áthömpölyg a főművek tartópillérei között.

az öntözőrendszer kialakítása is előrehaladt. a nagykunsági-, valamint a jászági főcsatorna 18-18 kilométeres szakasza, az első ütem előírásainak megfelelően, elkészült. a 40 méter szélességű csatornákat már több mint 10 közuti és vasúti híd ivelt át.

meggyorsult a vízlépcsővel együtt kialakítandó, mintegy 22 ezer hold kiterjedésű, víztározó pararendszerének építése is. a tiszba balpartján már teljes hosszában elkészült a 25 kilométeres partszakasz és befejezéshez közeledik a 18 kilométer hosszú jobbparti erősítés is. az új gátrendszer minden oldalról teljes biztonsággal tartja majd a partok között a jövő évtől fokozatosan felgyülemelő mintegy 300 millió köbméter vizet.

a beruházás irányítói elmondották, hogy kiskörén elkészültek a beruházást kiszolgáló ugynevezett parti létesítmények: főlépült 120 lakás, az étterem, az áruház, a presszó. a tiszba partján beköltözésre készen áll az új háromemeletes irodaház, amelyben az irányító szervek dolgoznak majd. /mti/

bb 15. tanulmány a zalai mezőgazdaság fejlesztéséről - első helyen a szarvasmarhatenyésztés

vid/ká/ny -cz

1972. december 30.

a természeti adottságokat, a domborzati, talaj- és csapadékviszonyokat figyelembe véve a megyei tanács szakemberei tanulmányt készítettek zala megye mezőgazdaságának fejlesztéséről. ennek alapján az üzemek megkezdték az ágazati fejlesztési tervük kidolgozását. zala megye élelmiszergazdaságában az első helyre a szarvasmarhatenyésztés és tartás, a hus- és tejtermelés kerül. a kormány által jóváhagyott szarvasmarhaprogram biztosítja a marhahus és tejtermelés gazdaságosságát. a megye 100.000 hold gyepterülettel rendelkezik, amelynek fele megfelelő gyeptermelés esetén - alkalmas intenzív állattartásra. az állomány szamszerű növelését nem tervezik, de a tartási viszonyok megjavításával minőségi változásra, hozamnövekedésre számítanak.

/folyt köv/
8.30/ny

-26-

bb 15. / tanulmány a zalaifolyt/ny

a gazdaságosság másik feltételeként a területi koncentrációt, a mikroövezetek, tenyésztői társulások kialakítását jelöli meg a tanulmány. zala megyében a következő esztendőben a marhatartásnak rendelik alá a mezőgazdasági termelést. a kenyér-gabona szükséglet megtermelésén túl elsősorban takarmányt termesztenek, hegyi legelőket alakítanak ki a művelésre alkalmatlan domboldalakon. a szarvasmarhatenyésztés kiegészítő ágazata a baromfi lesz.

mintegy 16.000-18.000 holdon művelési ág változtatásra is sor kerül a következő esztendőben. az erősen szabadt, erdőktől szegett területeken például erdősítést hajtanak végre./mti/

bb 16. nyolcmillió forint bírság a dél-alföldi vizek szennyezéséért

vid/ká/ny -cz

1972. december 30.

az élővizek szennyezése hazánkban csaknem egymilliárd forint pénzben kifejezhető kárt okoz évente, összességében azonban aligha mérhető fel a környezetkárosodás. ma már nem csupán a vegyi és egyéb ipari üzemek szennyezik a vizeket, az ilyen természetű veszélyt fokozza a mezőgazdaság kemizálása, az állattenyésztés nagyarányú fejlesztése is. egy tízezres állományú sertéstelepen annyi szennyvíz keletkezik, mint egy baja vagy csongrád nagyságú városban. hazánkban megfelelő határozatok szolgálják a vizek tisztaságának védelmét. egyebek között az ipari és mezőgazdasági üzemek létesítését csak abban az esetben engedélyezik, ha megfelelő tisztítótelep is épül.

az alsótiszavidéki vízügyi igazgatóság vízminőségi felügyeletétől kapott tájékoztatás szerint 1972-ben több mint 8 millió forint bírságot róttak ki a dél-alföldi vizek szennyezéséért. a legtöbb bírság a mezőhegyesi cukorgyárat, a nagylaki kendergyárat, általában a nagyobb vágóhidakat, valamint a hódmezővásárhelyi állatifehérje takarmányokat előállító vállalatot terheli.

az utóbbi években alkalmazott progresszív bírság célja az ösztönzés tisztítótelepek létesítésére. a befolyt összegből alapot képeznek és visszatérítést kapnak azok az üzemek, vállalatok, amelyek az egyre inkább égető probléma megoldását napirendre tűzték. ezen a téren kezdeti eredményekről is számot lehet adni. a pamutnyomóipari vállalat kiskundorozsmai üzeme és a szentesi kontakta gyár az előírásoknak megfelelő biológiai tisztító berendezést létesített telephelyén./mti/

8.35/ny

-27-

bb 17. halál a garázsban

1 kf/mm/ny hgy

1972. december 30.

Szombathelyen Kovács László 30 éves gépkocsivezető, a lakásához tartozó garázsban személygépkocsiját javította és közben a motort járatta, a keletkezett szénmonoxidtól Kovács olyan súlyos mérgezést szenvedett, hogy kórházba szállítás után meghalt./mti/

bb 18. tallinni testvérvárosi vendégek szolnokon

vid/ká/ny hgy

1972. december 30.

A Szovjetunió megalkulásának 50. évfordulója alkalmából Szolnok megye testvérvárosából Tallinnból és Észtország más városából, vendégeket hívtak meg a tiszaparti városba. A pedagógusokból álló hetven tagú csoport és a szovjet-magyar baráti társaság észt tagozatának harmincöt tagú csoportja megérkezett Szolnokra. A vendégek meglétekintették a testvérváros nevezetességeit, majd látogatást tettek a tiszamenti vegyiművekben, ahol baráti eszmecsere-n vettek részt a nagyüzem mszbt tagcsoportjának tagjaival. Az észt vendégek a tiszra szállóban a szolnoki dolgozókkal együtt szilvesztereztek./mti/

bb 19. jégképződés a Balatonon - abbamaradt a halászat

vid/ká/ny hgy

1972. december 30.

Az utóbbi napok fagyos éjszakáiban a Balaton vizén is megkezdődött a jégképződés. Széles jégsáv kíséri a partot. A keszthelyi öböl szombatira már teljesen beállt és várható, hogy néhány nap múlva az egész Balatont jég fedi. A hajóforgalom napok óta szünetel és a balatoni halászok is kénytelenek voltak abbahagyni a munkát. Ezzel az ideai halászat befejeződött a magyar tengeren. A halászbrigádok eredményes évet zárhattak: 127 és fél vagon halat zsákmányoltak a tóból. A halgazdaság dolgozói most a telelőbe vonult hajók, hálók javításán fáradoznak, s készülnek a jövő évre, valamint a jégvágásra. A tervek szerint több mint 350 vagon jeget tesznek el a nyárra. Fonyódon folytatják a 12 vagonos hal-nütház építését./mti/

10.45/ny

Tótk

-28-

bb 20. tulteljesítette lakásépítési tervét a szolnok megyei állami építőipari vállalat - kétszáznegyvenegy új létesítmény egy év alatt

vid/ká/ny hgy

1972. december 30.

Az utóbbi évek legsikeresebb esztendjét zárta az alföld egyik legnagyobb építőipari vállalkozása, a szolnok megyei állami építőipari vállalat. A szocialista szerződésben vállalt kötelezettségeknek eleget téve 1972-ben kétszáznegyvenegy új létesítményt adott át, mintegy nyolcszáznegyven millió forint értékben. A vállalat dolgozóinak, szocialista brigádjainak kiemelt feladata a lakásépítési program végrehajtása volt. Ezt tulteljesítették. Egy év alatt hat híjján kilencszáz lakást adtak át, száznegyvennel többet a tervezettnél.

Az ipartelepítési programban a vállalat az idén négy gyárat adott át rendeltetésének kunszentmártonban, mezőturon és jászárkoszálláson. Jászberényben és törökszentmiklóson egyenként kétezer vagonos óriás gabonatorlót építettek. A jászberényi létesítményért az építésügyi és városfejlesztési minisztérium nívódíjban részesítette a vállalat kivitelező kollektíváját. A rizstermelés nagykunsági központjában Karcagon, az ország legnagyobb automatizált rizsraktárát helyezték üzembe. korszerű szakosított állattenyésztő telepet kapott a szolnoki és a surjáni állami gazdaság. Az új létesítményeknél javult a munka minősége, csökkent a garanciális javítások száma, emelkedett a termelékenység./mti/

bb 21. háromszázharmincezer tonna szén terven felül - tulteljesítette éves tervét a thorez külfejtéses bányauzem

vid/ká/ny hgy

1972. december 30.

Eredményes esztendőt zártak szombaton a visontai bányászok. A thorez külfejtéses bányauzem 330 ezer tonna szénnel tulteljesítette éves tervét, 1972-ben összesen 4 millió 430 ezer tonna fűtőanyagot szállított a szomszédos gagarin hőerőműnek. A visontai thorez-bánya ideai termelési eredménye kiemelkedő bányaművelési rekord: ennyi szénét ugyanis még egyetlen év alatt sem termeltek a mátraaljai szénbányák mintegy hatévtizedes történetében.

A visontai bányamezőn nagy teljesítményeket értek el a földmunkáknál is. A gépóriások 12 millió köbméter földet szedtek le a szénről és továbbították a meddőhegyre.

/folyt köv/

-29-

11.05/ny

Tótk²⁰

bb 21. / népszázezer tonna ...folyt/ny

pribula nándor bánya-üzemvezető az mti munkatársának adott nyilatkozatában elmondta, hogy a visontai bányászoknak az idén a termelés fokozása érdekében különleges feladatokat kellett megoldaniuk. a bánya életében fordultnak számít, hogy az idén megszűntették az ugynevezett külső meddőhányót, a szénmezt takaré földet ezáltal már a szén kitermelése után beleke- zett gödrökbe tömik. ezt a műszaki műveletet fél évvel korábban hajtották végre, mint azt a bánya fejlesztési programja előírja. ezzel az átszervezéssel egyharmadára csökkent a megmunkandó föld utja, jelentősen meggyorsult a termelés. 1972. sikerei kö- zé tartozik, hogy üzembe helyezték visontán az ugynevezett „köz- vetlen visszatöltés berendezést... ezzel az elnevezéssel hazánk legnagyobb bányagépét illetik: a gépóriás magassága 50 méter, hossza 120 méter, óránként 4.000 köbméter föld megmunkálására, elrendezésére képes.

a fejlesztéshez tartozik, hogy 1972-ben a visontai szénme- zőn átérték a háromszakos termelésre. ez azt jelenti, hogy az automatizált bányában az éjszakai gépek éjjel-nappal és vasárnap is folyamatosan dolgoznak.

a visontai bányászok helytállásának eredményeként a szomszé- dos gagarin hőerőmű rendszeresen, növekvő igényeinek megfelelő mennyiségben, kapta a fűtőanyagot: így érhetők el, hogy az ün- nepek alatt már teljes kapacitással szolgáltatta a villamosérem- met a BQC magasságra épült új energiabázis./mti/

bb 22. megszűnik a farmotoros autóbuszok gyártása — 1973-ban 2100 panoráma busz készül székesfehérváron

vid/ká/ny hgy

1972. december 30.

az ikarus székesfehérvári gyárában szombaton befejezték az ik-311 és ik-55 típusu autóbuszok gyártását. ezzel váltáshoz ér- kezett az ikarus: megszűnik a farmotoros autóbuszok előállítás. a két régebbi típushoz még tíz évig készítenek tartalékalkat- részeket székesfehérváron, de 1973-ban már zömmel panoráma autó- buszok kerülnek le a szerelőszalagról.

1972-ben 1433 ikarus 55-ös készült a fehérvári gyárban, s ebből ezret a szovjetunió rendelt. az új évben összesen 900 ikarus-66 típusu buszt gyártanak — s ezzel „kihál„ a farmotoros autóbusz család. a típusokat az ikarus-255 jelű panoráma autó- buszok váltják fel. a korszerű járműből 1973-ban 2100 készül a székesfehérvári gyárban./mti/

11. 15/ny

-30-

bb 23. a magyarországi egyházak ökumenikus tanácsának állásfog- lalása

gg/ny ni hgy

1972. december 30.

a magyarországi egyházak ökumenikus tanácsa rendkívüli köz- gyűlést tartott dr. bartha tiber püspök elnöklétével. a közgyű- lés az alábbi állásfoglalást hozta nyilvánosságra:

- a magyarországi egyházak ökumenikus tanácsának közgyűlé- se, visszatekintve az 1972-es évre, mély megrendüléssel állapít- ja meg, hogy - minden jóakaratu törekvés ellenére - ez az esz- tendő sem hozta meg indokában a békét. jóllehet az októberben kialakított és a valóságos helyzetnek megfelelő megállapodáster- vezet joggal keltette fel a világ népeinek szívében azt a remény- séget, hogy végre megszűnik az emberiség történelmének egyik legborzalmasabb háborúja, a földnek e sok szenvedéstől sújtott részén. lesújtó és egyben felháborító azonban, hogy az ame- rikai egyesült államok vezető körei ígéretük ellenére sem akar- ják aláírni a megállapodást, és ezzel csufot üznek azoknak az amerikai milliőknak - köztük a keresztyéneknek - a békevágányból is, akik az elnökválasztás idején kapott ígéretre nagy remény- séggel tekintettek. nekik és az egész világ békeszerető erői- nek ennek az ellenkezőjét kell látniuk: felújították és kiterjesz- tették a rettenetes károkat és szenvedéseket okozó bombatámadá- sokat a vietnami demokratikus köztársaság fővárosa és más terü- letei ellen.

- azokban az órákban is, amikor a világ valamennyi keresztyén templomában az isten szeretetéről és az ember békéjéről szóló karácsonyi evangéliumot hirdették, bombák ezrei öltek vietnam- ban, újabb megdöbbentő bizonyítékául annak, hogy az usa indoki- nai agressziója isten és az ember ellen való bűn.

a magyarországi egyházak ökumenikus tanácsában egyesült pro- testáns és ortodox felekezetek többször félreérthetetlenül ki- fejezésre juttatták, hogy a vietnami nép igazságáért, szabadsá- gáért és függetlenségéért vívott harcot minden erejükkel támo- gatják.

a világ-keresztyénség kimagasló képviselőinek a békeszerző- dés aláírását sürgető megnyilatkozásai jól mutatják sokmillió keresztyén akaratát szerte a világon, hogy minél előbb álljon helyre a béke indokában. ilyen értelemben nyilatkozott az egy- házak világtanácsának főtitkára, a keresztyén békekonferencia vezetősége és a római katolikus egyház feje is.

/folyt köv/
11.20/ny

-31-

Tóth

bb 23. / a magyarországi egyházak...folyt/ny

a legutóbbi hetek megdöbbentő fejleményeinek láttán, a magyarországi egyházak ökumenikus tanácsa ismételten kifejezi együttérzését a vietnami nép szabadságáért, függetlenségéért vívott harcával. az egész magyar társadalommal együtt követeli, hogy az amerikai kormány haladéktalanul szüntesse meg a vietnami demokratikus köztársaság elleni terrorbombázásokat, írja alá a létrejött megállapodásokat, és tartsa be az abból fakadó kötelezettségeket. /mti/

bb 24. megérkezett zalaegerszegre az alföldi földgáz

vid-ká szb hgy

1972. december 30.

Szombaton többszáz kilométer hosszú csővezetéken megérkezett zalaegerszegre az alföldi földgáz. az algyői szénhidrogén lelőhelyről továbbított gáz veszprémen, ajkán és devecseren át jut el zalaegerszegre. a vezeték kétszerannyi földgáz továbbítására alkalmas, mint a város jelenlegi igénye, így később az újabb városrészek is beköthetők. az alföldi gázt az új év első napjaiban bocsátják be zalaegerszeg gázhálózatába. /mti/

bb 25. amatőr filmszemle zalaegerszegen

vid-ká szb hgy

1972. december 30.

kilencedik alkalommal rendezték meg szombaton zalaegerszegen a zalai amatőrfilmek bemutatóját. tizenöt zalaegerszegi, lenti és nagykanizsai amatőrfilmes a minden napi élet eseményeit bemutató filmjét vetítették le a szemlén. a verseny után, szombaton este, a nagyközönségnek is bemutatták a legjobb filmeket. /mti/

bb 28. a pest megyei kishajózási és javító vállalat közli,

mm szb hgy

1972. december 30.

hogyan a jégzajlás miatt a teherforgalom az összes révállomáson szünetel, a személyi forgalom a jégzajlástól függően még üzemel. /mti/

-32-

bb 26. dr. sik endre lenin békedíjas,

mm szb hi hgy

1972. december 30.

az országos béketanács elnöke szombaton fogadta hoang cuongot, a vdk budapesti nagykövétét, és huynh van thant, a dél-vietnami köztársaság budapesti nagykövetségének ügyvivőjét. a megbeszélésen részt vett kiss károly, a szot és az obt alelnöke és sebestyén nándorné, az obt főtitkára. a találkozón eszmecsere folytattak a jelenlegi vietnami helyzetről. a béketanács vezetői ismertették az obt vietnamra vonatkozó akciótérveit és ismételten az egész magyar békemozgalom szolidaritásáról, támogatásáról biztosították vietnam népét. /mti/

— idelglenes

bb 27. magyar vezeték üdvözlöte kuba nemzeti ünnepén

embargó 19 óráig!

pá szb hi hgy

1972. december 30.

dr. fidel castro ruz elvtársnak, a kubai kommunista párt központi bizottsága első titkárának, a forradalmi kormány elnökének,

dr. osvaldo dorticos torrado elvtársnak, a kubai köztársaság elnökének,

h a v a n n a

kedves elvtársak!

a kubai köztársaság nemzeti ünnepén, a forradalom győzelmének napján a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága, a magyar népköztársaság elnöki tanácsa, a magyar népköztársaság kormánya és az egész magyar nép nevében forró elvtársi üdvözlőnként és legjobb kívánságainkat küldjük önöknek, a kubai kommunista párt központi bizottságának, a kubai köztársaság forradalmi kormányának és a testvéri kubai népnek.

a kubai történelem e nagy napjának évfordulóján mély rokonszenvűnként és őszinte baráti érzelmeinket fejezzük ki a kubai népnek, amely kommunista pártjának vezetésével történelmi jelentőségű eredményeket ért el a szocializmus építésében, hazája függetlenségének és szuverénitásának védelmében, s az imperializmus és a neokolonializmus ellen folytatott harcával a világ népeinek elismerését váltotta ki.

/folyt.köv./

11.40/szb

-33-

bb 27. /magyar vezetők... 1. folyt./-szb

nagy örömmel töltenek el bennünket a testvéri kubai népnek szocialista gazdasága megteremtésében, kulturájának kibontakoztatásában elért eredményei. szilárd meggyőződésünk, hogy kuba és a szocialista országok közötti kapcsolatok erősödése, kubának a kgst-be történt belépése kedvező hatással lesz egész nemzetgazdaságának gyors fejlesztésére.

a magyar és a kubai nép testvéri barátsága, széleskörű együttműködése új lendületet nyert és tovább mélyült a fidel castro elvtárs vezette kubai párt- és kormányküldöttség magyarországi látogatásával. a marxizmus-leninizmus és a proletár internacionalizmus elvei alapján pártjaink és népeink között egyre szorosabbá váló kapcsolatok egyaránt szolgálják a két nép, a szocializmus és az egész haladó emberiség javát. nemzeti ünnepükön szívből kívánunk önöknek jó egészséget és sok sikert. a testvéri kubai népnek kívánjuk, hogy újabb kimagasló eredményeket érjen el országa függetlenségéért, a szocialista társadalom felépítéséért vívott küzdelmében.

kádár wános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára,

losonczi pál, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke,

fock jeno, a magyar népköztársaság minisztertanácsának elnöke.

x x x

péter jános külügyminiszter a kubai köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából táviratban üdvözölte dr. raul roa garcia kubai külügyminisztert; a hazafias népfront, az országos béketanács, a nőtanács, a szot és a kiz szintén táviratban fejezte ki jókívánságait kubai partnerszervezeteinek. /mti/

--

bb 30. kitüntetés

fné szb hi hgy

1972. december 30.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa dr. marczali lászlónak, a művelődésügyi minisztérium kiadói főigazgatósága vezetőjének eredményes munkássága elismerésül, 60. születésnapja alkalmából a munka vörös zászló érdemrendje kitüntetés adományozta. a kitüntetést kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke adta át. a kitüntetés átadásánál jelen volt aczél györgy, az mszmp központi bizottságának titkára és ilku pál művelődésügyi miniszter. /mti/

--

11.43/szb

-34-

bb 29.

embargó vasárnap 0.30 óráig!

új közúti határátkelőhely hercegszántónál

szb ie hgy

1972. december 30.

a vám- és pénzügyőrség országos parancsnokságának tájékoztatása szerint - a turizmus továbbfejlesztésének elősegítése és a határon átmenő forgalom meggyorsítása érdekében - a magyar-jugoszláv határon átmenő forgalom meggyorsítása érdekében - a magyar-jugoszláv határon hercegszántó közúti határátkelőhely 1973 január 1-én 8 órákor megnyílik a nemzetközi utasforgalom számára. a határátkelőhely ezen időponttól kezdve éjjel-nappal az utazóközönség rendelkezésére áll. /mti/

bb 31. a „robotron 21” segítségével számítógépes nyilvántartás készül pécs lakosságáról - ezt a módszert használják a választói névjegyzék összeállításánál is

vid-ká szb hgy

1972. december 30.

pécs megyei város tanácsának végrehajtó bizottsága felhatalmazást kapott, hogy a tanács tagok 1973-ban esedékes általános választásának előkészítésénél az összeírást - az egységes népeségnyilvántartás kialakításának előkészítéseként - az országos gyakorlattól eltérően végezze. az újszerű, érdekes munkával kapcsolatban dr. galabár tiber, a megyei város tanácsának vb titkára a következő tájékoztatást adta az mti munkatársának:

- kormányhatározat írja elő az államigazgatási munka korszerűsítését, s ennek keretében a párhuzamosan vezetett, évente ismétlődő és szaporodó nyilvántartások egyszerűsítését. a tanácsválasztással összefüggő összeírás adta a gondolatot, hogy ezzel egyidejűleg már könnyítsünk az állampolgárok helyzetén, az összeírásoknál minél kevesebb zaklatásnak tegyük ki őket, másrészt az államigazgatási apparátus se kényszerüljön párhuzamos nyilvántartásokat vezetni. az új választási törvény értelmében egyébként is különválnak az országgyűlési és a tanácsválasztás. ezért kétévenként kellene választói névjegyzéket is készíteni. * pécs ezt úgy oldjuk meg, hogy a választói névjegyzékek és jövőben összeírás nélkül készülhessenek el.

- január 2-a és 13-a között nemre és korra való tekintet nélkül összeírunk minden pécsi magyar állampolgárt, valamint lakhatási engedéllyel rendelkező külföldi állampolgárt. /folyt.köv./

12.08/szb

-35-

10/1300

bb 31. /a, robotron 21, ... 1. folyt./-szb

az összeíró biztosok az adathelyettesítő lapokat nem bemondás, hanem bemutatott okiratok alapján töltik ki. a választói névjegyzék összeállítására már ezen adatok alapján történik, amelyek igazolják a választói jogosultságot is.

- pécsnek ma már mintegy 155 ezer lakosa van. személyi alapadataik, az azokban bekövetkező változások manuális nyilvántartása nehéz lenne, ezért szívesen fogadta a tanács a dél-dunántúli áramszolgáltató vállalat vezetőinek ajánlatát, hogy a közeljövőben üzembehelyezt, robotron-21, számítógépeken lehetővé teszik a pécsi lakosság számítógépes nyilvántartását. a személyi adatokban, családi állapotban bekövetkező változásokról a gép folyamatosan értesülhet, tehát a számítógépen naprakész állapotban tarthatják a lakosságra vonatkozó személyi alapnyilvántartást.

- bár most mindenkinek több adatot kell szolgáltatania mint mással, a módszer előnye jelentős. nem lesz többé szükség a lakónyilvántartó könyvre. ha az összeírás sikerül, a jövőben, - amikor időszerűvé válik - a számítógéptől megkapjuk a pécsi választók névjegyzékét, minden évben rendelkezésre áll az iskolaköteles korúak névjegyzéke, nem kell külön összeírni a sor-köteleseket, tudjuk, kik lépnek abba a korba, amikor személyi igazolványt kell kapniok. minden eddiginél több lehetőséget nyújt a nyilvántartás a várostervezéshez. megtudjuk például, hogy pécsen mennyi az óvodáskorúak, vagy az iskoláskorúak száma. így látható hol, milyen mértékben indokolt a fejlesztés.

- a pécsen most induló népességnyilvántartás az országos, egységes népességnyilvántartás kísérlete, a mi tapasztalataink alapján döntenek majd az országos alkalmazás módjáról - fejezte be nyilatkozatát dr. galabár tiber. /mti/

bb 32. közlekedési balesetek

mm/ny hi hgy

1972. december 30.

a xiv. kerületi nagy lajos király utca és egressy ut kereszteződésénél mahler péter 28 éves budapesti technikus szabálytalanul haladt át az uttesten, és egy tehergépkocsi halálra gázolta.

/folyt köv/

-36-

bb 32. / közlekedési ...folyt/ny

a mező imre ut és mosonyi utca kereszteződésénél takács józsef 39 éves budapesti asztalos, szabálytalanul ment át az uttesten, és egy személygépkocsi elütötte. sérülése súlyos, nem életveszélyes.

soós gyula 43 éves pécsi furódmester budapesten a róbert károly körut és lehel ut kereszteződésében szabálytalanul közlekedett és egy tehergépkocsi elütötte. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházban.

vágány istván 69 éves budapesti nyugdíjas, a xix. kerületi nagykörösi uton tilos helyen közlekedett és egy 51/a jelzésű villamos elütötte. állapota súlyos, nem életveszélyes.

juhász mátyás, 30 éves budapesti segéd munkás a vii. kerületi almácss tér és csengeri utca sarkán motorkerékpárját szabálytalanul vezette és elütötte özvegy merkler dezsóné 76 éves nyugdíjast, akit a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállítottak kórházba. juhász ellen eljárás indult./mti/

bb 33. a maguk által készített lakásban szilvesztereznek - áadták a szim esztergomi marógépgyár kisz lakásait

vid/ká/ny hg y

1972. december 30.

új otthonban töltik a szilvesztert a szim esztergomi marógépgyárának azon fiataljai, akik a héten költöztek be a társadalmi munkával, a városi tanács, valamint a gyár sokoldalú támogatásával épült házakba. a kétszintes, háromszobás, étkezőfülkés, közpon-

ti fűtéses, kertes épületek építését két évvel ezelőtt kezdték meg. 12 fiatal szocialista szerződést kötött a gyár és a városi tanács vezetőivel, valamint a gyári kisz szervezettel. a tanács rendkívül jutányos áron adta a telkeket, a vállalat pedig egyenként 25.000 forint értékű természetbeni segítséget nyújtott minden egyes fiatalnak. bontási anyagokkal, kisgépek, fuvar kölcsönzésével és sok más módon járult hozzá a munkához. a fiatalok viszont vállalták, hogy tíz éven át a gyárban dolgoznak, valamennyien igénybe vették a két gyerek után járó kedvezményt, így mindössze 120.000 forint otp hitelt kellett felvenniök, az épületek belsejét egyéni izlésüknek megfelelően alakították ki, de az anyag beszerzésétől kezdve minden munkát közösen végeztek. a társadalmi munka, amelyben időnként a gyár szocialista brigádjai is részt vettek, mintegy 50.000 forint értékű./mti/

12.25/ny

-37-

bb 34. a lőrinci hengermű dolgozóinak tiltakozó távirata

mm/ny hi -cz

1972. december 30.

a dunai vasmű lőrinci hengerművének dolgozói táviratban tiltakoztak az amerikaiak vietnami népiirtó háboruja ellen:

- mélységesen elítéljük az amerikai imperializmus gyalázatos tevékenységét, vádoljuk őket népiirtó háborujukért és a háboru befejezését halogató politikájukért. a vietnami népnek tiszta szívből kívánjuk, hogy az 1973-as év hozza el számukra a békés, boldog építőmunka időszakát. ígérjük, hogy harcukat és munkájukat a proletárinternacionalizmus szellemében erőnkhez mérten támogatjuk - írják üzenetükben./mti/

bb 35. birkózás a faggyal - az év utolsó munkanapján is dolgoztak a baranyai traktorosok

vid/ká/ny -cz

1972. december 30.

a baranyai traktorosok súlyos adóssággal zárják az évet: mintegy 25 ezer hektárnyi föld, amelybe tavaszi növények kerülnek majd, szántatlan maradt. az elmaradásnak azonban nem a mezőgazdasági munkások az okai, hanem a példátlan méretű esőzés. a megye nagy részére ezer millimétert meghaladó mennyiségű csapadék zúdult, ami egyharmadával több, mint a száz éves átlag. az alpokon innen ritkaságnak számít az ilyen esős esztendő. a traktorosok immár százhusz nap óta megfeszített erővel dolgoznak a határban, előbb a vetés és a bektakarítás, most pedig a mélyszántás befejezésén. az őszi folyamán legalább tucatnyi vasárnapjukat és ünnepnapjukat áldozták fel, s az év utolsó munkanapját is reggeltől estig a traktor nyergében töltötték - fagyban, zimankóban. szombaton mintegy másfélszáz erőgép dolgozott a baranyai földeken. azért nem több, mert a mecseki hegylátságon már arasznyi mélységig átfagyott a föld. a traktorosok vállalták, hogy a tél további időszakában - mindaddig, amíg le nem esik a hó - folytatják a szántást. a jövő évi termés sikere ugyanis döntően az időben és jól végzett talajmunkán múlik. a mezőgazdasági üzemek természetesen kellőképpen jutalmazták önfeláldozó dolgozóikat, s a hideg téli napokon védőitalal - forró kávéval vagy citromos teával - látják el őket./mti/

12.40/by

-38-

Tó 1310

bb 37. időjárásjelentés

ny - cz

1972. december 30.

a meteorológiai intézet jelenti december 30-án szombaton 13 órakor:

folytatódik a száraz, hideg idő

az elmúlt 24 óra folyamán közép-európa időjárása lényegesen nem változott. ugyanis szárazföldünk középső része, valamint a balkán-félsziget fölött továbbra is magasnyomású légköri képződmény határozza meg az időjárást. ezért ezeken a területeken folytatódik a derült száraz hideg idő. a balkán-félszigeten és a kárpát-medencében 4-8 fokkal alacsonyabb a hőmérséklet napközben mint a legutóbbi 10 év átlaga. az enyhe nedves óceáni légtömegek észak-európában csapadékos időt okoznak. hatásukra ott 2-5 fokkal magasabb a hőmérséklet csúcserkébe az évszaknak megfelelőnél.

hazánkban pénteken kevés volt a felhő, folytatódott a száraz hideg idő. általában 4-8 órán át sütött a nap. a hőmérséklet napközben mínusz 3 - plusz 2 fokig emelkedett. ma hajnalra felhőtlen ég mellett általában mínusz 8 - mínusz 13 fokig hűlt le a levegő, északkeleten egy-két helyről mínusz 15 fokos lehülést is jelentettek. délelőtt derült, száraz, hideg idő volt. a reggeli órákban miskolcon köd keletkezett. a hőmérséklet 11 órakor mínusz 1 - mínusz 8 fok között váltakozott.

budapesten pénteken a hőmérséklet napi középértéke mínusz 2.4 fok volt, 2.1 fokkal alacsonyabb, mint a százéves átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 0 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 781 mm, alig változik.

várható időjárás vasárnap estig: általában kevés felhő, száraz hideg idő. éjszaka gyenge légmozgás, napközben mérsékelt változó irányú szél a hajnali és a reggeli órákban egy-két helyen ködképződés. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: általában mínusz 8 - mínusz 13 fok között északkeleten mínusz 15 fok között. legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap plusz 1 - mínusz 4 fok között.

a duna vizállása budapesten 107 cm./mti/

13.00/ny

-39-

Tó 1310

obb 36. január 1-től : postai irányítószám

mm ie bh -cz

1972. december 30.

a magyar posta - mint már ismeretes - a postaküldemények feldolgozásának egyszerűsítése és meggyorsítása érdekében január 1-től életbe lépteti az irányítószámokat.

az irányítószámot a küldeményeken a rendeltetési hely neve előtt, a helységnévvét egy sorba kell írni. a címben az utca nevét és a házszámot továbbra is fel kell tüntetni. elhagyható a megye vagy a járás neve, az utolsó posta megjelölése, a kerület száma, vagy neve, valamint a postafiókra szóló küldeményeknél a postahivatal száma is. fontos, hogy a feladó saját irányítószámát is minden esetben feltüntesse.

az irányítószámok használatáról minden postahivatalban készséggel adnak felvilágosítást, s az ott kifüggesztett jegyzékekből mindenki könnyen megtudhatja mind a saját, mind a címzett irányítószámát./mti/

bb 38. a délmagyarországi építők pontos tervteljesítése - csaknem másfélezer új lakás szegeden

vid ká bh -cz

1972. december 30.

a délmagyarországi építő vállalat az idén igen pontos volt: éppen az év utolsó munkanapjára, szombatra teljesítette éves lakásépítési tervét: ez azt jelenti, hogy a tavalyi 921 helyett most 1 664 lakást készítettek csongrád megyében. ebből csaknem másfélezer szegednek, a megyeszékhelyének jutott. már több mint 15000-an költöztek új lakásba./mti/

bb 39. a lottó hivatalos nyereményjegyzéke

tné bh -c z

1972. december 30.

az 52. játéknéven ötállalatos lottószelvény nem akadt. az egyes osztályokra jutó nyereményösszegek a nyereményilleték levonása után a következők:

a négyállalatos szelvények száma 32 darab, a nyeremény egyenként 130 631 forint, háromállalatos szelvény 4 403 darab, ezekre egyenként 475 forintot fizetnek, a 154 921 darab kétállalatos szelvény egyenkénti nyereményösszege 17 forint./mti/

13.03 bh

- 40 -

1 ennek a zömét is az új tarján lakónegyedben építették, ahol

bb 40. belföldi hírek jegyzéke december 30-án 13 óráig:

szb -cz

1972. december 30.

1. losonczi pál beszéde kiskőrösön
 2. losonczi pál beszéde az esti petőfi Ünnepeken
 3. ortutay gyula beszéde kiskőrösön
 4. illyes gyula beszéde az esti petőfi Ünnepeken
 5. nemzetközi szilveszter
 6. új magyar zene
 7. jutalomSOROLÁS
 8. békassy istván pesten
 9. castrum dunaujvárosban
 10. biztosítási közlemény
 11. a budapestiek magas vérnyomása
 12. nyulexport
 13. óriáskigyó
 14. kiskörei építkezés
 15. zalaai szarvasmarha tenyésztés
 16. bírság a vizek szennyezéséért
 17. halál a garázsban
 18. tallinni vendégek szolnokon
 19. jégképződés a balatonon
 20. lakásépítési tervtelteljesítés szolnok megyében
 21. telteljesítette tervét a thorez bányászom
 22. panoráma búzok székesfehérvárról
 23. magyarországi egyházak állásfoglalása
 24. alföldi földgáz zalaegerszegen
 25. amatőr filmszemle
 26. vietnami államférfiak sik endrénél
 27. távirat kuba nemzeti Ünnepe alkalmából
 28. a pest megyei hajózási vállalat közleménye
 29. új közúti határátkelőhely
 30. kitüntetés
 31. „robotron 21,,
 32. közlekedési balesetek
 33. kiesz lakások átadása esztergomban
 34. tiltakozás az amerikai bombatámadások ellen
 35. baranyai traktorosok
 36. irányítószámok
 37. időjárásjelentés
 38. délmagyarországi építők tervteljesítése
 39. lottó végleges
 40. hírjegyzék
- /mti/

41-

bb 42. Ünnepek vidéken a szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója alkalmából.

8 vid fm bh -cz

1972. december 30.

a szovjetunió megalakulásának félévszázados jubileuma tiszteletére szombaton szolnokon együttes ülést tartott az mszmp szolnok megyei bizottsága és a szolnok megyei tanács. dr. gergely istván, a szolnok megyei pártbizottság első titkára mondott megnyitót, majd fodor Mihály, a megyei tanács elnöke méltatta a szovjetunió félévszázados fejlődését.

Fajér megye több községében is ünnepi megemlékezésekre került sor a szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója alkalmából. gánton december 30-án ünnepelték a község felszabadulásának 28. évfordulóját is, majd megkoszorúzták a szovjet hősi emlékművet. mórón, a 2. sz. általános iskola mszbt-tagcsoportjának ünnepségén katona imre igazgató méltatta a jubileum jelentőségét, kincsesbányán, a bauxitbánya dolgozóinak összejövetelén a szovjetunióban járt barátság-vonatok utasai tartottak élménybeszámolót, pusztavámon, a budalakk festékgyárban kisz-komszomolista találkozót rendeztek.

az mszmp somogy megyei és kaposvári városi bizottsága, valamint a megyei és a városi tanács koszorúzási ünnepségeit rendezte kaposvárott a szabadság-parki szovjet hősi emlékműnél./mti/

bb 43. begyűjtötték a „kabolás-kemencéket”, sütik az újévi peracet erdőhorvátiban

vid ká bh -cz

1972. december 30.

a tokaj-hegyaljai borvidékhez tartozó erdőhorvát községben szombaton begyűjtötték a több mint száz éves ugynevezett „kabolás-kemencéket”, s megkezdték a hagyományos újévi perac sütését. ebből a konyhai munkából a férfiak is kiveszik részüket. a kevés cukor és só hozzáadásával kelesztett tésztát ugyanis ökmételik vékony szalagokra, „kicsikolják”, majd perac formára fonják. forró vízben egyet fő, úgy kerül a kabolás kemencébe.

a községben már csak néhány ház „sütőkonyhájában”, maradt meg ez az ősi alkalmatosság, s újév előtt a helyi asszonyok valószínűleg bucsujárást rendeznek, hogy az ünnepi csomagot megsüssék. azt tapasztalták ugyanis, hogy nem lesz olyan omlós, finom a tészta, ha azt tűzhelyen sütik ki./mti/

13.30 bh

- 42 -

bb 41. jubileumi petőfi sándor emlékkiállítás nyílt a petőfi irodalmi muzeumban

t nn/pá szb hi -cz

1972. december 30.

szombaton, petőfi sándor születésének 150. évfordulója alkalmából, jubileumi emlékkiállítás nyílt a petőfi irodalmi muzeumban. a megnyitón megjelent aczél György, az mszppolitikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára, nagy Miklós, az mszmp központi bizottsága tudományos, közoktatási és kulturális osztályának vezetője, ilku Pál művelődésügyi miniszter, dr. Orbán László, a művelődésügyi miniszter első helyettese, társadalmi, politikai, tudományos és művészeti életünk számos kiválósága, az ifjúság képviselői. jelen voltak a petőfi jubileum alkalmából a szocialista országokból Magyarországra érkezett delegációk is.

megnyitóként papp János színművész szavaltta el a XIX. század költői című petőfi költeményt, majd Sötér István akadémikus, a magyar tudományos akadémia irodalomtudományi intézetének igazgatója mondott beszédet. a petőfi életmű mához szóló tanulságairól szólva kiemelte: „az életöröm és az életöröm sűrített foglalatának tekintetjüket a költőéletét és költészetét, a forradalomhoz is az életöröm vitte el, gyűlölte az élet ellenségeit, s a boldog életben népet, az egész emberiséget kívánta részesíteni. petőfit ma is János vitéz testesíti meg számunkra: a hős, aki a halált legyőzi, a sötétséget eloszlatja, s eljut az embernek tetsző, boldog élet vizeire. volt valami egyéniségében, ami kortársait elbűvölte, lebilincselte. irigypit, ellenségeit - pedig számosan akadtak - olyan könnyedén fektette kétvállra, mint a török sereget, vagy az óriásokat és a boszorkányokat János vitéz. petőfi fölényes biztonsággal, és természetességgel érezte magát otthonosan az egész országban. a fiatal magyarországi körének forradalmárai éppúgy rajongtak érte, mint az egri kispapok, egy fiatal ország fia, egy megfiatalodó történelem hőse volt ő. petőfi fejével magasodik ki barátainak, híveinek köréből. Bartók emlékbeszédében mondta Kodály Zoltán, hogy jókai azért alkotott oly regényes, félisteni hősöket, mivel abban a korban valóban éltek ilyenek, s az élet különböző szinterein lehetett találkozni velük. petőfi azonban olyan hős volt, hogy hozzá hasonlót még jókai sem tudott ábrázolni, holott őt jól ismerte. magához méltó hősöket ábrázolni csak petőfi tudott: János vitézt, szilvesztert, és népdalainak szabad, pusztai embereit, csikósait, betyárait, juhászait, - a népi Magyarországnak ezeket a szabad, töretlen típusait és jellemait.

a petőfi muzeum petőfi emlékkiállítása hat teremben mutatja be petőfi egész életét, majd a halála után megjelentetett műveken keresztül azt, hogyan él még ma is a nagy költő a nép emlékezetében. /folyt.köv./

13.35/szb

-43-

bb 41. /jubileumi... 1. folyt./-szb

a tárlókban helyet kaptak kéziratok, műveinek első kiadásai, a róla készített egykoru arcképek, fennmaradt emléktárgyai, ruhái, valamint feleségének, szendrey julianának különböző használati, és emléktárgyai, ruhái is. a dokumentumok között ott sorakoznak a korabeli újságok, plakátok, csataképek, 1848-as zászlók, valamint a kézzel írott verseinek hatalmas fotói.

a látogató bepillantást nyerhet petőfi és a korabeli irodalmi élet kapcsolatába, arany jános iránti legendás barátságának fejezetébe, az 1848-as szabadságharc fontosabb epizódjaiba. nagy érdeklődésre tarthat számot azt a terem, ahol megpróbálták hozzávetőlegesen rekonstruálni petőfi pesti lakását. itt néhány eredeti bútordarabot is megtekinthetünk. a közönség elé kerül ezen kívül az a sajtógép is, amelyen landerer és heckenast nyomdájában 1848-ban a nemzeti dalt sokszorosították.

a költő arcképét megörökítő képzőművészeti alkotások között találjuk hincz gyula kompozícióját, amelyet a XIX. század költői című vershez készített illusztrációként, konder béla az apostol illusztrálására festett faliképét.

külön helyet foglalnak el a kiállításon azok a plakátok, amelyek petőfi műveinek jelenlétét bizonyítják a magyar színházi és filméletben, valamint a petőfi emlékbélyegeket.

az irodalmi múzeum a petőfi emlékkiállításal párhuzamosan a tervek szerint több külföldi városban rendez még kisebb-nagyobb petőfi kiállítást, a kulturális kapcsolatok intézetével közösen. különösen jelentős lesz ezek közül az a tavasszal moszkvában megnyitott bemutató, amelyre az állami irodalmi múzeumban kerül sor. hasonló nagyszabású kiállítás lesz a bécsi collegium hungaricumban is. /mti/

bb 45. egy év alatt több mint nyolcszázezer tonna nyersvas

vid-ká szb -cz

1972. december 30.

az ózdi kohászati üzemek nagyolvasztóművében a technológiai módosításokkal és a nehéz munkafolyamatok gépesítésével, az automatizálás bevezetésével tíz év alatt kétszeresére növelték a nyersvastermelést. az idén minden korábbinál eredményesebb évet zártak az ózdi nagyolvasztó olvasztói. a magyar kohászat történetében először, a szombati csapolással, túlszárnyalták az évi nyolcszázezer tonna termelést. eddig ilyen mennyiségű nyersvasat egy év alatt egyetlen hazai kohászati üzem sem gyártott. a kiemelkedő termelési eredmény elérését segítette a borsodi ércelőlkészítőmű. az ózdi kohászati üzemek az idén már kilencvenhét százalékban az általuk készített tömörítvényből dolgoztak. /mti/

13.50/szb

-44-

bb 44, „rába,, aranygyűrű - munkáshűségért

vid/ká/ny -cz

1972. december 30.

a győri magyar vagon-és gépgyár 16 ezres munkáskollektívájának képviselőjében 200 vagongyári munkás, mérnök és technikus részvételével bensőséges ünnepséget rendeztek szombaton a győri nagyüzem nemrégiben felavatott új, korszerű éttermében. a hagyományos évvégi vagongyári munkásünnepségen horváth ede vezérigazgató ismertette az idei termelési eredményeket, majd, az immár négyéves hagyományokhoz híven, ünnepélyesen kiosztotta a 35 éves munkáshűségért járó „rába,, aranygyűrűket.

a rába emblémával díszített aranygyűrűt az idén 25 vagongyári dolgozó kapta. aranygyűrűt adott át a vezérigazgató az 1968 előtt nyugdíjba vonult polák lászlónak, aki 1927-től nyugdíjazásáig dolgozott a gyárban. ugyanebben az elismerésben részesült vörös károly nyugdíjas is, aki 1928-tól volt a gyár dolgozója. a magyar vagon-és gépgyár az idén összesen 1061 tüzérgárda dolgozóját jutalmazta, összesen több mint kétfélmillió forinttal. /mti/

bb 46. felhasználható ma nulla órátölt

az utolsó villamos is elment a rákóczi úton

i -don/ny -cz

1972. december 30.

a baross téren szombaton éjjel - szilveszter előestéjén - szokatlan esemény részvevői voltak a pestiek: „bucsut vették,, a rákóczi úton megszüntetett villamosjáratok utolsó szerelvényétől. a bkv rendezte „házi-ünnepség,, sok nézőt vonzott. a járcókelők közül sokan vették utjukat a keleti pályaudvar felé, s követték azt a 68-as jelzésű, három kocsiból álló sárga szerelvényt, amely utolsónak közlekedett a rákóczi úton. a villamos pontban éjfélkor indult baross téri végállomásáról, s a megállóban még utoljára felvette a várakozó utasokat. a bucuszó szerelvényt új végállomása, a mórlicz zsigmond körtér fogadta.

x x x

/folyt köv/

-45-

Tóth

bb 46. / az utolsó villamosfolyt/ny

az utolsó villamos is elment tehát a rákóczi uton. a sárga szerelvények kétségtelen jelentős szerepet játszottak a főváros tömegközlekedésében. korhű dokumentumok szerint a rákóczi uton már a századforduló előtt közlekedtek a „sárgák”. 1885-ben kilenc villamos szállította az utasokat. 1914-ben óránként átlagosan 85 kocsi közlekedett, s a megállóiban nem egészen egy percenként bukkantak fel a villamosok.

1934-ben ugynevezett menetrendi reformot akartak végrehajtani. a terv az volt, hogy a baross téren minden villamost visszafordítanak, így a rákóczi uton csak két, egy észak-és egy dél-budai járat maradt volna. ez az elképzelés nem valósult meg.

a rákóczi uton 1948-ban három villamos-járat közlekedett, majd a felszabadulást követően - a hálózatbővítés után -négy: az erzsébet királyné utja, a thököly ut, a nagy lajos király utja és a keleti pályaudvar érkezési oldala irányából. az erzsébet hid ujjáépítése jelentős változást hozott budapest, s egyúttal a rákóczi ut közlekedésében. a 44-es zuglói-moszkva tér, a 60-as a keleti pályaudvar- csörsz utca, a 68-as a nagy lajos király utja - mórícz zsigmond körtér, a 19-es pedig a keleti pályaudvar- kelenföld között járt. a forgalom zavartalan lebonyolításáért 44/a és 60/a jelzéssel betérjárat is közlekedett.

x x x

1973. január 1-től a forgalmas útvonal kétszer három sávós lesz. az autóbuszok külön sávot kapnak, amely az útvonal menetirány szerinti szélső, jobb sávja lesz. a buszok részére fenntartott védett útvonalra - amely a baross tértől az erzsébet hid budai hídfőjéig tart - a figyelmet „ busz”, felirat hívja fel, amelyet már fölfestettek. a külön sávba a közúti forgalomban részvevő autók vezetői csak jobbra kanyarodás esetén térhetnek át. az illetékesek azt kérik a gépkocsivezetőktől, hogy ha a rákóczi utról, illetve a kossuth lajos utcából jobbra akarnak befordulni, kanyarodás előtt körülbelül 30-40 méterrel változtassanak sávot, tehát a védett útvonalat 30-40 méteres szakaszban használják.

a villamosokat a budapesti közlekedési vállalat autóbuszokkal pótolja. a 89/a jelzésű buszok a baross tér és a mikó utca közötti útvonalon már járnak. az ikarus dolgozói megtartották ígéretüket: a szocialista brigádok felajánlásaitak határidő előtt teljesítették. így munkájuk eredményeként január 1-től további 24 ikarus-180-as típusú csuklós autóbusz vesz részt a rákóczi ut forgalmában. az új kocsik 7/a jelzést kapnak./mti/

14.00/ny

-46-

Tolár

bb 47. aczél györgy beszéde

cz/tné/ny -cz

1972. december 30.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk aczél györgy elvtársnak a ma esti petőfi ünnepségen elmondandó beszédét. az anyag feloldásig embargós/.

x x x

tisztelt ünneplő közönség!
kedves elvtársaink! kedves elvtársak!

az ünnepségek itthon és a világban számtalan sugárral világítják meg most, születésének 150. évfordulóján petőfi sándor alakját. a sokféle szögből rávetülő sugarak visszaverődnek, s így igaz, hogy „ az ünneplés nemcsak az ünnepeltre vet fényt, hanem az ünneplőkre is,„

vannak , akik sokallják az ünneplést, de nemcsak az ember veszt el személyiségét, ha nem emlékezik: megszűnik a nép nemzet lenni, ha nincs emlékezete.

sokan mondták már magukról, hogy ők petőfi méltó örökösei, hogy koszorúikat ők helyezik joggal szobrai talapzatára. s nem kevesekről derült ki a múlt évtizedek során, hogy méltatlanok voltak, hogy népellenes, nemzetrontó céljaik leleplezésére vállaltak hangoskodó szerepet a petőfi-ünnepségeken. ám a leleplezés a történelemben mindig lelepleződik.

a „folyvást küszködni kell,„ forradalmi radikalizmusának költőjét 1867. után a királyi magyarország megalkuvó „ hamis prófétái,„ a szabadságharc hőhérai azzal ünnepezték, hogy le szerelődően hirdették: „ már megállhatunk, mert itten az ígéreteknek földje van,„ még jókai is odáig távolodott, hogy az „ akasszátok fel a királyokat,„ költőjének ünnepén ezt írta: „ van még egy népetől szeretett és népeit szerető király, - és ez magyarországa,„

ismeretes a jegyzőkönyvi dokumentuma annak az 1922-es parlamenti ülésnek, amelyen a bethlen-kormányzat akarta petőfi örökségét törvénybe iktatni, de egyetlen baloldali képviselő / cseréti józsef-/ közbeiktatására - „ éljen petőfi szellem! éljen a magyar népköztársaság! „ - zürzavar és botrány tört ki: 1918 és 19 szellemével együtt kiutasították petőfit is az uri törvényhozás házából. a horthy-korszak hivatalos politikája megpróbálta saját nacionalizmusa, irredentizmusa, nemzeti gyűlölködése képére festeni, hamisítani azt a petőfit, aki a „ világszabadság! „

jelszavát írta az internacionalista népporradalmak szimbólumaként a magyar költészetben először és elsőként felemelt piros zászlóra, amely alatt minden rabszolga nép szabadságáért sikra lép.

/folyt köv/
14.20/ny

-47-

NA 1010

bb 47. / aczél györgy....1.folyt/ny

1931-ben írta mórlicz zsigmond,, ha petőfi élne,, című cikkében: ,, a petőfi társaságnak van egy valóságos petőfije, akihez ragaszkodik, mint egy bibliához. csak nem tud az egészhez tagaszkodni, mert a valóságos petőfi ma is él, bátor és ifju lángjai ma is perzselnek. a petőfi társaságok soha nem foglalkoznak a petőfi eszméinek terjesztésével, mert sokkal könnyebb a petőfi házban őrizni az ágyat, amiben petőfi született, mint az apostol gondolataival kiállani a tömeg elé,,.

juhász gyula pedig így írt 50 évvel ezelőtt a kétféle - az ünnepeit és az igazi petőfiről:

,, nevét idézik, de a szellemét nem!
az él és gyújt szivekben észrevétlen
mint a futó tűz korhadó avarban,
terjed titokban és nő láthatatlan.....

igen: mindig voltak petőfinek igaz értői és követői, akik nemcsak nevét, de gyújtó, éltető szellemét idézték. így idézte őt a fiatal magyar munkásmozgalom a múlt század második felében. ez a hagyomány élt az agrárszocialista mozgalmakban. petőfit követte a magyar tanácsköztársaság. erőt és hitet merítettek belőle a hazai és nem csak hazai haladó mozgalmak a két világháború között. az üldözött, föld alá szorított kommunista párt és szövetségei petőfi arcával figyelmeztettek a történelmi emlékbizottság fasizmus ellen mozgósító plakettjén, s petőfi brigád küzdött nemzeti színű és vörös zászlók alatt a hitleristák ellen.

és újra, meg újra az igazi petőfiért emelték fel szavukat nagy költőink. az ő tüzét tartotta ébren arany és vajda jános. a ,, petőfi nem alkuszik! ,, elvi könyörtelenségével ostorozta korát ady; babits mihály, aki pedig nem közvetlenül petőfi utját folytatta, az 1923-as centenáriumi reakciós kisajátítási kísérletén felháborodva tépázta meg az ellenforradalmi magyarország méltatlan koszorúit. és ,, örömtelen 18 évének,, lobogóját hajtotta meg előtte józsef attila, hirdelve:

,, az eszme ég az elnyomottak
büszke szívében örök dalodra,,.

a hamis, merev szobor-alak kothurnusát levette és a nép forradalmárát a nép közé vezette vissza illyés gyula könyve. s a magyar irodalom forradalmi erőt, legjobbjait azóta is méltán tekintik sajátjuknak petőfi örökségét.

/folyt köv/
14.30/ny

-48-

NA 1810

bb 47. / aczél györgy.....2.folyt/ny

1945, a felszabadulás meghozta annak a lehetőségét, hogy beteljesítsük az 1848-as forradalom céljait, s egyben elvégezzük petőfi hiteles értékelését. a felszabadulás után valóban sok történt ennek érdekében, de az elismerés nem gyengítheti a tárgyilagosságot: a felszabadulás után is volt olyan időszak, amelyben a politikai torzulásokkal együtt torzult a petőfi kép is. a szükítő ,, lobogónk: petőfi! ,, jelszó átvettette a kulturális életre a politikai élet akkori visszasságait, s ürügyként szolgált értékes hagyományok kirekesztésére.

1956-vban pedig a forradalmár petőfi neve történelmi ellenségeinek, az ellenforradalmároknak a zászlajára kerülhetett, azoknak, akik elégették a vörös zászlót és ledöntötték józsef attila szárszói szobrát.

petőfi neve természetesen rajta van a mi lobogónkon és ott marad, de nem szükítő, kirekesztő értelemben, hanem - igenis ady és józsef attila nevével együtt és természetesen bartók nevével, kodályéval, derkovitséval és másokéval együtt - petőfi szellemének egyetemességéhez hiven: forradalmi örökségünk és haladó, értékes humánus hagyományaink teljességének

vállalását hirdetve.

a legutóbbi másfél évtizednyi időben a magyar szellemi élet erőt vitákban és elmélyült kutató munkában megtisztították a petőfi képet a torzításoktól.

de van adósságunk is: a már helyesen felismert új, mind teljesebb petőfit még nem tudtuk eléggé eljuttatni a milliókhoz, élővé és általánossá tenni az iskolákban, a közművelődésben. még mindig nem olvassák elegendően petőfi verseit és remek prózáját, még érvényesül petőfivel szemben is sznob fanyalgás, még tartják magukat a petőfi-értelmezés konzervatív hagyásai; még az ifjúság sem találja meg mindig az igazi petőfit, aki méltán lehetne eszményképe.

de igenis, örömmel láthatjuk, hogy az igazi, a jövőszerű petőfi képe mindinkább kilép az irodalomtudomány köréből: szép bizonyosság erre a mostani petőfi-év.

a hatalomra jutott nép úgy ünnepli méltóképpen nagy fia emlékét, hogy igyekszik valósággá változtatni a költő álmait, mert petőfi szelleme azt követeli, hogy minden elért cél új lépcsőfokká váljék egy új, magasabb cél felé.

x x x
-49-

/folyt köv/
14.35/ny

NA 1820

bb 47. / aczél györgy.....3.folyt/ny

babits minály egykori kérdésére, / amely itt már elhangzott/ :

„ hol a szem, szemével farkas-szemét nézni?
ki meri meglátni, ki meri idézni az igazi arcát? „

szerény büszkeséggel válaszolhatjuk: nincs okunk lesűtni a szemünket.

babits kérdésére az igazi választ néplünk negyedszázados történelme adja meg: - a felzabadosulás, az ezeréves pör-lezárulása, a földreform; - az a tény, hogy a nép uralkodik „ a költészetben s a politikában,,.

távolitólunk az önelégültség.

nem állítjuk, hogy „ itt van már a kánaán,, , de ha alkotó elégedetlenséggel arra törekszünk, hogy ma, holnap és holnapután minden dolgozó ember jobb, szebb, békésebb életet élhessen, akkor erőfeszítéseinkben szövetségesünknek tudhatjuk petőfit.

nem állítjuk, hogy mindent beteljesítettünk már, amiről ő álmodott. de olyan társadalmi rend alapjait raktuk le, amely - lenin szavaival - megteremti a lehetőségét annak, hogy mindaz,

amiről az emberiség nagy alkotói, forradalmárai az elmúlt korokban álmodtak, megvalósulhasson.

nem állítjuk, hogy minden szavunk és tettünk petőfit idézi, de egyetlen művét s életművének egyetlen elemét sem tagadjuk le; nincs szükségünk megcsönkíteni, a napi politika igényei szerint retusálni az „ igazi arcát,, hanem a teljes petőfit tekint-

jük eszményünknek, örökségét egészében valljuk magunkénak.

x x x

-50-

/folyt köv/
14.45/ny

M'1520

bb 47. / aczél györgy.....4.folyt/bn

petőfi szellemét követjük, amikor saját hazánk szeretetét összekapcsoljuk a haladásért „ sikra lépett,, népek testvériségével, amikor azt valljuk, hogy az internacionalista politika a helyes nemzeti politika . petőfi még azt panaszkolta: „ nagy a világ és testvérünk nincs benne, nincsen, aki bajainkban részt venne,,.

mi már történelmi szövetségesünknek tudhatjuk a világ első népi államát és a világ valamennyi demokratikus mozgalmát. petőfi vágyai valósággá váltak a nagy október megálmodott „ véres napjaiban,, , amelyek „ az óvilágnak romjain az új világot,, megteremtették. a dátumok véletlen közelségén túl így teremti a történelem logikája szükségszerű kapcsolatot a költő születésének másfél évszázados és az első munkásállam - a szovjetunió - félévszázados évfordulója között.

petőfit követte a duna és ott egy azon hangjának zugását hallgató ady, majd a „ török, tatár, tót, román kavarog e szivben,, vallomását tevő józsef attila. ezt az örökséget ápolva tettük programmá a népek közötti testvéri megértést, a szép szelid jövőt.

petőfi szellemét idézzük, ha elvi kéréseket hirdetünk másokkal is, de elsősorban önmagunkkal szemben. petőfi még vörösmartyval szemben sem engedhetett elveiből: „ én szerettem, én tiszteltam legjobban vörösmartyt mindazok között, kik őt valaha szerették és tisztelték, de elveimet még sokkal jobban szeretem, mint őt... hogy vörösmartyt elítélem, nagy áldozat, melyet szívem tesz elveimért, de bármily nagy ez az áldozat, kész vagyok és mindenkor kész leszek sokkal nagyobbakat is tenni értetek, szentséges elveim,, - írta 1848 augusztusában.

petőfit követjük akkor is, ha azt hangsúlyozzuk, hogy az elvi szilárdság nem lehet valóságtól elszakadó, életidegen vak-ság. őt követjük, ha megtanuljuk - saját kudarcainkon, szabadszállásainkon is okulva! - hogy nem elég a népért élnünk, de

sikerrel a népért csakis a néppel együtt küzdhetünk - „ tűzön,

vízen át,,.

/folyt. köv./

M'1520

-51-

petőfi tudta, hogy az igazi forradalmárnak mindig meg kell őriznie a tömegekbe vetett hitét és bizalmát. tudnia kellett, hogy a néptől, a valóságtól elszakadó türelmetlenség nem azonos az igazi elvszerűséggel. az a történelmi hivatástudat élt benne, amely szembe nézett a lehetőséggel: „talán az élet munkáinkért nem fog fizetni semmivel?„ - és vállalta

az áldozatot, a közeli győzelem megérésének reménye nélkül - a győzelem távlatának biztos tudatában. ez érteti meg, hogy a kommunista mozgalom éppen a legnehezebb időkben oly sokszor merített erőt az ő példájából.

petőfit követjük, amikor elkötelezettséget kívánunk. volt-e nála elkötelezettebb ember? és volt-e nála szabadabb? cáfolta-e valaki meggyőződésben - életével és művével - hogy egy ügy iránti odaadás elszegényitené a lelket? volt-e nála gazdagabb? nem könyvből ismerte a magyar valóságot. „megélt a megélni valók tömegét,„ - ady szavaival - „azért kellett úgy nyargalnia, hogy 27 esztendejével ő legyen a legtöbbet élt magyar a xix. század közepének magyar, tanyai lehetőségei között.,,

amikor „nyughatatlanságát,„ szemére vetették, joggal válaszolt a vádra így:

„... hogy bennem szaggatottság van, az, fájdalom, való; de nem csoda ... az emberiség a középkor óta nagyot nőtt, s még mindig a középkori öltözet van rajta, imitt-amott megfoltozva és kibővítve ugyan; de ő mindazáltal más ruhát kíván, mert ez így is szűk neki, szorítja keblét, hogy alig vehet lélekzetet, s aztán szegényli is magát, hogy ifju léteire gyermekruhát kell viselnie. így van az emberiség szegény és szorultság között, kívül csendes, csak egy kicsit halványabb a szegényénél, de belül annál inkább háberog, mint a vulkán, melynek közel van a kitörése. ilyen e század, s lehetek-e másforma? én: századom hü gyermeke!„

x x x

mi nem azért becsüljük nagy petőfit, mert „prófétaként,„ „apostolként,„ valamiféle misztikus „jósként „midemtelőre tudott volna arról, ami a mi kerünk gondja és öröme.

petőfi nagysága azt jelenti, hogy ő a maga korának viszonyai között teljesítette a legmagasabb követelményeket. ezért lehet példa, mert megértette a történelmet és vállalta a harcot. ha így tekintünk petőfire, jobban látjuk önmagunkat is; példája a forradalmi mozgalom helyes önismeretére tanít.

/folyt. köv./
15.03/bh

-52-

MF 1985

fél évszázaddal ezelőtt lunacsarszkij mondotta, hogy „petőfi a maga korának bolsevikje volt,„ ez a képletes kifejezés azt jelenti, hogy petőfi a xix. század 40-es éveinek körülményei között volt következetes forradalmár, s nem azt, hogy a xx. századi követelmények értelmében lett volna kommunista.

nem az a döntő, tudta-e, hogy a forradalmat hívó versével, cikkeivel éppen egy időben, 1848 februárjában megjelent marx és engels kommunista kiáltványa, amely meghatározta az emberiség további történelmét. a lényeg az, hogy amit tudtak a tudományos szocializmus megalapítói, azt átérzte, hitte és hirdette a költő: meg kell a világot változtatni „tartson bár a háború az ítélet napjáig,„ - s ebben, a népek szabadságáért folytatott küzdelemben nincs hiábavalóan elbukott mozgalom.

engels 1893-ban, a kommunista kiáltvány olasz nyelvű kiadásának előszavában írta: „az 1848-as forradalom nem volt szocialista forradalom, mégis egyengette az utját és előkészítette számára a talajt,„ - petőfi, aki eljutott arra a magaslatra, hogy a nép, a nemzet, az emberiség emelkedésének célját az emberi egyenlőségben, az általános boldogságban jelölte meg, egyengette az utat nekünk, akik sokat tettünk már azért és továbbra is azon munkálkodunk, hogy emberhez méltó életet éljenek az emberek.

x x x

petőfi költő volt, nem ideológus. versben küldte üzeneteit korának és az utókorak. az ő aktualitása: a halhatatlan költő-szet időszerűsége. mint költőt kell értelmeznünk, különben félreértjük üzeneteit. szólhat népről, hazáról, emberiségről, a munkáról, vasutáról, bányáról, vagy tájról, szülőkről, szerelemről, barátságról; hallanunk kell a megfogalmazás költői tartalmait.

nem értelmezheti helyesen a költő ragaszkodását szüleikhez az, aki a nagyszerű versekben nem lát egyebet, mint leegyszerűsített erkölcsstanának megfelelő „cealád-verseket,„ mert képtelen megérezni és megérteni azt a bensőséges emberi világot, amelyet petőfi a munkás emberek körében és köréből ragyogtat fel, mint újfajta „népet-nemzetet - emberiséget egységbe fogó humánus erkölcsöt.

„az utókor mondhatja rólam - írja -, hogy rossz poeta voltam, de azt is fogja mondani, hogy szigorú erkölcsű ember valék. ami egy szóval annyi, mint republikánus, mert a republikánusnak nem az a fő jelszava, hogy „le a királlyal!„, hanem a tiszta erkölcs,„

/folyt. köv./

- 53 -

1530

bb 47. /aczel gyorgy ... 7. - folyt./ bh

nem azoknak volt igaza, akik megpróbálták elválasztani petőfiben a szerelmi lírikust a népdal és a tájköltőt a politikai költőtől, hanem ady endrének, aki a népből jött zseninek látta petőfit akkor is, amikor az a közboldogságért küzdött, s akkor is, amikor juliájáért harcolt. az ilyen költészet soha nem a világtól elvonuló idill, hanem a közügy és személyes boldogulás gazdag, egymást erősítő kiteljesedése. ezt a költői világot csak úgy lehet megérteni, ha a pusztáért, a szülőföldért rajongó költőben együtt látjuk teljes emberként a „jó öreget”, a legszeretőbb anyát, istván öccsét versbe emelő petőfit a világ szabadságáért, a népjogokért küzdő petőfivel.

ferradalmár volt tájleíró költeményeiben is. pontosan látta radnóti miklós, hogy „petőfi közismert tiszta versének utolsó három strófája elmarad, ha nem petőfi írja a verset, aki ferradalmár költő... érdekes és érthető, hogy egyes petőfi magyarázók a tiszta versben szerkezeti törést állapítanak meg ott, ahol a békés folyó leírásába belerobban az íradás. és petőfi szertelenségének tulajdonítják ezt. így is nevezhetjük. de szerves szertelenség, és szükségyszerű. petőfi tiszta verse csak így zárulhatott, a tiszát és a ferradalmat, dózsa györgyöt és meyerit a vándorszínészt, a magyar trikolorit és a pusztai betyárt, a vörös zászlót és a dőlt keményü csárdát, csakis az tudta egy szívvel szeretni és egy lendülettel költői programba emelni, aki emberileg és költőileg képes volt meglátni, átélni és megtartani mindazokat a szálakat, amelyek összekötötték a bölcsőhelyet és a hazát; magyarországot és európát, a népet és az emberiséget.

/folyt. köv./

u

- 54 -

NA 135

bb 47. /aczel gyorgy... 8. folyt./-szb

egységet teremtett petőfi a napi aktualitások, a személyi sors és az emberiség nagy történelmi - vagy éppenséggel „örök” - nek mondott - kérdéseiben. s ez az egységteremtés is példaadó: ha a költészet elfordul a való világ dolgaitól, és csakis az ugynevezett „örök emberi...”, „végső...” kérdésekre tekint, elveszti teremtő erejét, cselekvésre készítő hatását. ha pedig a politika terén szakad meg az az egység, akkor az „elvent nép”, fennen hirdetett érdekei nevében a konkrét, ma élő, valóságos népet sérthetik.

az igazi, a teljes petőfi eszményi egységet teremtett elvai és tettei között. mikor ezt mondjuk, nemcsak arra gondolunk, hogy elveit az életét is feláldozta. az eszmét megpecsételő halálánál nem kevésbé csodálatra méltó, ahogyan békében, hétköznapjaiban követte a „na férfi vagy, légy férfi!”, önmaga fogalmazta erkölcsi parancsát.

enem volt aszkéta, szerette az életet, de nem élhetett addig jól, amíg szenvedtek a milliók, s naponta megsértették az elveit. életszeretéből ered szigorú, elvi könyörtelensége; önmagához híven, önmagával - és ami talán nehezebb - legjobb barátaival szemben is.

ferradalmár volt - ezért tudott helytállni drámai, sőt tragikus helyzetekben; hisz csakis a következetes ferradalmár képes szembe nézni az átmeneti kudarcokkal. petőfi állta a saját táborából sujtó ütéseket is. nem idealizálta a népet, tudta /az apostolban is leírta/: „még most gyermek ő, kit

el lehet könnyen bolondítani,
majd meg fog érni, férfi lesz belőle...
nincs mit csodálni, ősidőktől óta
ezen valának pápok és királyok,
a földi istenek,
hogy vakságban tartásák a népet...
s ha eddig küzdtem érte, ezután
kettős erővel fogok küzdeni.,,

soha nem a néppel fordult szembe, hanem a népet félrevezető demagógokkal.

/folyt. köv./

15.17 rj

-55 -

NA 135

bb 47. /aczel györgy...9.folyt./-szb

az elvi szigor nem tette rideg emberré petőfi sándor. jó emberei között maga volt a szeretetreméltóság, a derű, az önzetlenség, a hűség és odaadás. tanúsítja ezt akár barátsága aranyjánoshoz, vagy bem tábornok iránti rajongása, akár szerelni és családi költészete, amelynek mélységét és melegségét az „elidegenedett,, költészet művelői és hirdetői felfogni sem képesek.

petőfi nem volt megszállott, csodálatos egyénisége - emberi jellemében lakott. emberi volt bizakodásában és kételyeiben is.

„ki ismer engem csüggedőnek?

kislelkűséggel engemet ki vádol?

de aggodalmak néha rám is jönnek.,, - írta vesztett csaták című versében. a lét értelmetlensége, a nihil őt is meglegyintette, mint majd józsef attilát „az ólálkodó semmi,,. de a világfájdalmas pózolókat megvetette:

„nem, a világnak ti nem adtatok szívet
soha, mert nincsen szívetek.

nincs bennetek szív, nincs! csak zsebetek
és gyomrotok van, s mert ez nincs tele,
azért keltek ki rutul ellene.

mióta ők a földi életet
oly feketére mázolják: nekem
sokkal, de sokkal jobban tetszik az,
több fénypontot vesz észre rajt szemem.,,

még heine is, akit petőfi oly nagyra tartott és aki őt olyan mélyen megértette, tévesen hitte, hogy a hamleti kérdés és kétely petőfi számára ismeretlen volt. hogyan lett volna ismeretlen annak a költőnek, aki keserves pillanatokban így töprengett:

„a kérdések kérdése ez,
és nem a „lenni vagy nem lenni?
használ-e a világnak, aki érte
földáldozá magát?,,

nekünk nincs okunk elhallgatni születése Ünnepe a vívódó, a tépelődő petőfit. ellenkezőleg: a teljes (petőfi-kép csak akkor hiteles, ha tudjuk, hogy hitéért meg kellett küzdenie önmagával is. mert nem az a bátor, aki sóhasem fél. nem az a bizakodó, akit soha nem kísértett meg a kétség. petőfi éppen ezért lehet a forradalom példaképe, mert a forradalom, a haladás ügyétől nem tudták eltántorítani sem a saját lelkéből „rajövő,, aggodalmak, sem a „csalódás,, a félrevezetett népben, sem tábornokok rendelkezései.

/folyt.köv./

15.23 rj

15.23 rj

t

- 56 -

... *... azért hát a világ előttetek,*

bb 47. /aczel györgy... 10 folyt./-szb

petőfi a nép fiaként élte versbe a valóságot, forradalmi demokrata módján gondolkodott a nép felkeléséről, s népforradalmáráként cselekedett a haza, az emberiség szabadságáért.

igy lehetett a mi rendünk előfutára.

a különböző korokban megnyilatkozó forradalmi törekvések között akkor is létezik történelmi rokonság, ha azeket a korokat 50, 100, vagy 150 év választja el egymástól. akkor is érezhető annak a rokonságnak a mély tartalma, ha ma mások a megoldandó történelmi feladatok, mint 100, vagy 150 évvel ezelőtt.

népi-nemzeti összefogás lebegett célként petőfi előtt, s a változott kor változott viszonyai között ilyen szövetséget kovácsolt ki, ilyen egységet teremtett meg a dolgozó magyar nép, a munkásosztály, a kommunista párt.

x x x

tisztelt ünneplő közönség!
kedves elvtársnők és elvtársak!

petőfi a feudális magyarországon élet és alkotott, oly korban, amikor hazánkat függetlenségétől fosztották meg a habsburgok; csenevész volt az ipar, s törvény adott jogot a deresre.

petőfinek és társainak nagy szerepe volt abban, hogy az elbukott szabadságharcot követő megtorlások ellenére is összeomlott a feudalizmus, s lehetőség nyílt a társadalom továbbfejlődésére.

a kiegyezés után az ország uralkodói önelégülten deklarálták, hogy a haza a boldogság révén ékezett: a valóság - az ipari proletáriátus és a mezőgazdasági éhbérések millióinak nyomora - cáfalta ezt a hamis diagnózist.

petőfi élő műve és emléke a nagybirtokosok, a kapitalisták, a botozók ellen fordult.

a tanácsköztársaságot letipró magyar és nemzetközi ellenforradalom ellen szavazott petőfi amikor a horthy-rendszer a költő születésének századik évfordulóját görögtüzes szemfényvesztéssel akarta megünnepelni.

a náci hordák ellen szavazott petőfi, amikor a vörös hadsereg lövészárkaiból és repülőgépeiről petőfi-verseket lebegtetett a szél a magyar állások fölé, biztatva és bátorítva a fasizmussal való szembe fordulásra.

/folyt.köv./

15.28. szb

15.28. szb

- 57 -

bb 47. /aczel gyorgy... 11. folyt./-szb

a földosztók mellett, az államosítók mellett, a demokratikus kulturát szervezők mellett szavazott művével petőfi a felszabadulás után.

petőfi műve a népi magyarország, a kommunisták és szövetségeseik mellett érvel a történelem távolából. mellettünk áll ő, életének, költészetének halhatatlan példájával.

e példa mindenkié, de elsősorban az ifjúságnak világít. petőfi fiatalon halt meg és fiatalon él örökké. a mai fiatalok úgy ünnepezhetik legjobban, ha elővesznek egy petőfi-kötetet. nem azért, mert kötelező olvasmány, nem is azért, mert születésének évfordulójára emlékezünk, hanem azért, mert minden fiatal ma is megtalálja benne a maga versét. petőfi versétől tisztább lesz az ítal, izesebb az étel, szebb a szerelem, mélyebb a barátság, értelmesebb az élet, otthonosabb és becsületesebb a világ. a fiatalok izgatott kérdéseire a nyughatatlan petőfi versei adnak megnyugtató választ. életének példáját csak akkor tudjuk követni, ha költeményei előtt megnyitjuk szívünket és eszünket.

a szabadságukat már kivivott és a szabadságukért még küzdő népekkel internacionalista szolidaritást vállalva, mindennapi munkánkban a magyar nép jólétéért, a szocialista demokratizmus kiteljesítéséért, a népiatalom fejlesztéséért harcolunk, - s e harcban petőfi számonkérő tekintetét biztató tekintetnek érezzük.

petőfi sándor születésének százötvenedik évfordulóján partunk tisztelettel és szeretettel emlékezik népünk nagy költő fiára. /mti/

--

15.33 rj

- 58 -

NA 1500

bb. 48. tűz a nyugatmagyarországi fűrészek szombathelyi üzemében
1972. december 30.
vid/ká/rj -cz

a nyugat-magyarországi fűrészek szombathelyi üzemének nemrég átadott új forgácslap csarnokában szombaton a koradélutáni órákban tűz keletkezett. a szárítóberendezés ciklonrendszerében, feltéhetően műszaki hiba miatt, izzott fel a tűz. a szombathelyi állami tűzoltóság nagy erővel vonult ki a helyszínre, s rövid idő alatt lokalizálta a veszélyes tüzfészket. a kár nem jelentős, a tűz okának kiderítésére és a felelősség megállapítására vizsgálat indult. /mti/

--

bb. 49. petőfi-émlékünnepségek

vid/ö/rj fm -cz

1972. december 30.

petőfi sándor születésének 150. évfordulója alkalmából szombaton pécsen ünnepséget rendezett a petőfi-émlékbizottság. a költőnek a 40-es téren álló szobránál petőházi szilveszter, a kisz baranya megyei bizottságának első titkára mondott ünnepi beszédet, majd a megye állami és társadalmi szerveinek képviselői koszorút helyeztek el a szobor talapzatán.

hasonló koszorúzási ünnepségeket tartottak a szegedi dóm-téri pantheonban, a miskolci petőfi-téren, a nógrád megyei sóshartyán községben levő petőfi-szobroknál, valamint a szolnoki tiszántal uttörőház falán elhelyezett emléktáblánál.

ünnepi megemlékezésre került sor a költő egykori kedvelt tartózkodási helyén, a múzeumnak berendezett borjádi ménésnél is. /mti/

--

15.35 rj

- 59 -

NA 1600

bb. 50. várossá avatták kisköröst, petőfi sándor szülőhelyét-
losonczy pál adta át a városi rangról szóló díszes oklevelet.

vid/fm/rj -cz

1972. december 30.

a 14 ezer lakosú kisköröst, bács-kiskun megye járási székhelyű nagyközségét - petőfi sándor egykori nádfedeles szülőfaluját - a felszabadulás óta, különösen pedig az utóbbi tíz évben elért általános fejlődésének eredményeként várossá nyilvánították. bács-kiskun megye hatodik városa a költő születésének 150. évfordulójára kapta meg az új rangot.

a kettős esemény, a várossá nyilvánítás és a petőfi-jubileum alkalmából szombaton egésznapos ünnepi rendezvénysorozat színhelye volt kiskörös. az országos petőfi emlékbizottság és kiskörös tanácsa nyilvános ünnepi tanácsulást és petőfi-jubileumi emlékülést tartott az ország legfiatalabb városának most felépült új művelődési központjában.

a himnusz elhangzása után dr. gajdócsi istván, a bács-kiskun megyei tanács elnöke köszöntötte a megjelent vendégeket, köztük losonczy pált, az elnöki tanács elnökét, tadeusz hanuszókat, a lengyel népköztársaság budapesti nagykövetét, dr. román pált, a bács-kiskun megyei pártbizottság első titkárát, bencsik istvánt, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkárát, dr. ortutay gyula akadémikust, buda gábert, a minisztertanács tanácsszervek osztályának elnökhelyettesét és dr. tillinger istvánt, a székesfehérvári városi tanács elnökét. a megyei tanács elnöke ezután ismertette az elnöki tanács 16/1972. számú határozatát, amely kisköröst 1973. január elsejével várossá nyilvánította.

ezt követően losonczy pál mondott ünnepi beszédet.

/losonczy pál beszédének szövegét mai bb. 1. számú kiadásunkon közöltük. az embargót feloldjuk./

az elnöki tanács elnöke végül átnyújtotta a várossá nyilvánító díszes oklevelet oláh pálnak, kiskörös város tanácselnökének, aki meleg szavakkal mondott köszönetet az országos, a megyei és a járási szerveknek, kiskörös szorgos lakosságának, s mindazoknak, akik a várossá fejlesztést elősegítették.

/folyt.köv./

15.50 rj

- 60 -

NA-1605

bb. 50. /várossá avatták... 1. folyt./rj

szót kért az ünnepségen résztvevő dr. tillinger istván, az ezeréves város, székesfehérvár tanácselnöke is. többek között elmondta, hogy az ezeréves város társadalma nagy tisztelettel és megbecsüléssel emlékezik a nagy költőre, aki 1842-1843. telén székesfehérváron tartózkodott. a patinás város vezetője sok sikert kívánt a kiskörösieknek a további városépítéshez, majd az ezeréves város jubileumára alapított plakettet és oklevelet nyújtott át oláh pál kiskörösi tanácselnöknek.

a két város vezetőinek baráti gesztusa után dr. ortutay gyula akadémikus, az országos petőfi-emlékbizottság tagja mondott emlékbeszédet.

/dr. ortutay gyula beszédének szövegét a mai bb. 3. számú kiadásunkon közöltük. az embargót feloldjuk./

az emlékülés a bajai liszt ferenc kórus és a kalocsai népi együttes diszeloadásával zárult.

a kiskörösi petőfi-emlékünnap a költő szülőházánál folytatódott. a ház emléktáblájánál koszorút helyeztek el losonczy pál és dr. ortutay gyula is. ezután megtekintették a kis nádfedeles hajlék muzeumi emlékszobáit.

a költőóriásra való emlékezés a petőfi-parkban ért véget, ahol losonczy pál és dr. tillinger istván székesfehérvár tanácselnöke egy-egy emlékfát ültetett a petőfi-jubileum tiszteletére.

a kecskeméti katona józsef színház este a kiskörösi városi művelődési központban ősbemutatóként adta elő fekete sándor „borostyán, a vándorszínész, című drámáját, amely petőfi kecskeméti vándorszínészkedésének napjait idézi. /mti/

--

16.00 rj

- 61 -

NA-1610

bb. 51. petőfi-émlénapok kiskunfélegyházán

vid/fm/rj -cz

1972. december 30.

kiskunfélegyháza város tanácsa és a helyi petőfi-émlékbizottság rendezésében kétnapos jubileumi ünnepség kezdődött a kiskun városban, a költő gyermekéveinek színhelyén. szombaton a fél-egyházi kiskun múzeumban jubileumi petőfi-kiállítást nyitottak, amely a költő életét, munkásságát, kiskunfélegyházához fűződő kapcsolatát dokumentálja. a városi művelődési központban délután berkí viola festőművésznék a petőfi-évre készített grafikáiból nyílt tárlat, majd a szegedi nemzeti színház művészei adtak petőfi-émlékműsort.

kiskunfélegyháza város tanácsa vasárnap, szilveszter napján ünnepi ülést tart a költő emlékezetére. az ülésen fekete sándor irodalomtörténész mond beszédet. a város tanácselnöke, dr. dobos ferenc a petőfi-jubileumra alapított emléklaketteket ad át a kiskunfélegyházi petőfi-kultusz ápolásában jeleskedő személyeknek, kollektíváknak. a költő születésének 150. évfordulóján rendezett félegyházi emléknapi vasárnap este a segesvárról annak idején kiskunfélegyházára került petőfi-szobor megkoszorúzásával fejeződnek be. /mt1/

kro

bb. 52. e m b a r g ó: feloldásigt

diszünnepszég az operaházban

t/bc/vt/gg rj -cz

1972. december 30.

petőfi sándor születésének 150. évfordulója alkalmából a petőfi emlékbizottság szombat este diszünnepszéget rendezett a magyar állami operaházban.

az ünnepi est elnökségében foglalt helyet losonczy pá, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, a petőfi emlékbizottság elnöke, aczél györgy, az mszmp központi bizottságának titkára, kállai gyula, a hazafias népfront országos tanácsának elnöke, az mszmp politikai bizottságának tagjai; vályi péter, a kormány elnökhelyettese, ilku pá, művelődésügyi miniszter, a petőfi emlékbizottság alelnöke, dr. erdey-gruz tiber, a magyar tudományos akadémia elnöke.
/folyt.köv./

16.55 rj

- 62 -

NA 1710

bb. 52. /diszünnepszég... 1. folytm/rj

az elnökségben foglaltak helyet a petőfi emlékbizottság tagjai: barta jános akadémikus, az irodalomtörténeti társaság elnöke, dr. bencédy józsef, a művelődésügyi minisztérium főosztályvezetője, a petőfi emlékbizottság titkára. bencsik istván, a hazafias népfront országos tanácsának főtíkára, benjámín lászló, kossuth-díjas költő, berek katalin érdemes művész, a nemzeti színház tagja; darvas józsef kossuth-díjas író, a magyar írók szövetségének elnöke, farkas ferenc kossuth-díjas zenészerző, dr. gajdócsi istván, a bács-kiskun megyei tanács elnöke, garamvölgyi józsef művelődésügyi miniszterhelyettes, gyenes andrás, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője, dr. horváth istván, a kisz központi bizottságának első titkára, illés lászló, a petőfi irodalmi múzeum főigazgatója, illyés gyula kossuth-díjas költő, kárpáti ferenc vezérőrnagy, honvédelmi miniszterhelyettes, a néphadsereg politikai főcsoportfőnöke, kazimir károly kossuth-díjas érdemes művész, a színházművészeti szövetség főtíkára, kellner bernát, a somogy megyei togliatti könyvtár állami-díjas igazgatója, nagy jános külügyminiszterhelyettes, nádasy kálmán kossuth-díjas kiváló művész, a színház- és filmművészeti főiskola főigazgatója, ognenovicz milán, a magyarországi délszlávok demokratikus szövetségének főtíkára, dr. orbán lászló, a művelődésügyi miniszter első helyettese, dr. ortutay gyula akadémikus, az országgyűlés kulturális bizottságának elnöke, pátzay pá kossuth-díjas szobrászművész, dr. rosta endre, a kulturális kapcsolatok intézetének elnöke, sőtér istván akadémikus, a magyar tudományos akadémia irodalomtudományi intézetének igazgatója, somogyi józsef kossuth-díjas szobrászművész, a magyar képzőművészeti szövetség elnöke, such jános, a magyarországi szlovákok demokratikus szövetségének főtíkára, szalai lászló, a szombathelyi felsőfoku tanítóképző intézet igazgatója, szilágyi péter, a magyarországi románok demokratikus szövetségének főtíkára, töppe istván, a magyar rádió és televízió elnöke, virizlay gyula, a szét titkára.

ugyancsak az elnökség tagja volt angyal barnabás munkás, faust jános munkás, gergely jános brigádvezető, horváth judit, a külkereskedelmi főiskola hallgatója, dr. iványi istván pedagógus, török istván honvéd-szakaszvezető, varga antal téesz tag, viczián minály szakszövetkezeti tag, zöld istván munkás.

/folyt.köv./

17.00 rj

- 63 -

NA 1710

bb. 52. / diszünnepség... 2. folyt./rj

szintén az elnökség tagjai voltak a petőfi emlékünnepekre érkezett külföldi delegációk vezetői: nikolaj hrisztov, a szep-temvri főszerkesztőhelyettese /bulgária/, yilém zavada, a cseh írószövetség elnökségének tagja, a cseh petőfi bizottság elnöke, dr. jure kastelan költő, a zágrábi tudományos akadémia levelező tagja /jugoszlávia/, dr. gerhardt steiner professzor, az ndk tudományos akadémiajának nyugalmazott munkatársa, petőfi kutató, dr. mircea zăciu professzor irodalomtörténész /románia/, jan rob ppičan nemzeti-díjas művész, /szlovákia/ és m.k. lukonyin költő, a szovjet írószövetség titkára.

a diszünnepség résztvevőinek sorában ott volt politikai, társadalmi, kulturális, művészeti életünk sok más ismert személyisége, a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője és tagja is.

a himnusz hangjai után losonczi pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke a petőfi emlékbizottság elnöke nyitotta meg a diszünnepséget. /losonczi pál megnyitóját mai bb. 2-es számú hírnünkben közöltük/ ezután illyés gyula, kossuth-díjas költő emlékeztetett meg petőfi sándorról /illyés gyula beszédét mai bb. 4-es számú hírnünkben közöltük. ezt követően aczél györgy, az mszp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára mondott ünnepi beszédet /aczél györgy beszédét mai bb. 47-es hírnünkben közöltük./

az ünnepi est első része a szöveg hangjaival ért véget. a második részben ünnepi műsor következett. /mti/

t
a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb. 47. számú hírnünk /aczél györgy beszéde../
4. bek. végén a szöveg helyesen:

.. nemzetrontó céljaik leplezésére vállaltak hangoskodó szerepet a petőfi-ünnepeken. ám a leplezés a történelemben mindig lelepleződik.

a „folyvást...

/mti/

AA 17 40

bb. 53. a belpolitikai hírek jegyzéke 13.00 órától 18.00 óráig:

rj la

1972. december 30.

41. petőfi emlékkiállítás
42. ünnepek vidéken a szu évf. alkalmából
43. kabolás-kemencék
44. „rába,, aranygyűrű
45. nyersvas
46. rákóczi uti villamos
47. aczél györgy beszéde
48. tűz
49. petőfi emlékünnepek
50. várossá avatták kisköröst
51. petőfi emléknapi kiskunfélegyházán
52. diszünnepség az operaházban
53. hírjegyzék.

/mti/

bb. 54. időjárásjelentés

tr/rj -cz

1972. december 30.

a meteorológiai intézet jelenté december 30-án, szombaton este napos, de hideg idő

várható időjárás vasárnap estig: általában kevés felhő, száraz, hideg idő. napközben mérsékelt, változó irányú szél. a hajnali és a reggeli órákban egy-két helyen ködképződés. várható legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap plusz 1, mínusz 4 fok között. /mti/

18.42 rj

-65 -

AA 18 20

bb. 55. a szerkesztőségek figyelmébe!

rj la

a bb. 52. sz. hír /diszünnepség az operaházban/ 1. folytatásának első bekezdése hatodik sorában a szöveg helyesen:

berek katalin érdemes művész, a 25. színház tagja

x x

ugyanebben a bekezdésben a nyolcadik sorban szereplő farkas ferenc zeneszerző

k i m a r a d !

x x

a második folytatás első bekezdésének második sorában a név helyesen:

nikolaj hrisztozov

x x

a második folytatás második bekezdésének második sorától a szöveg:

... sok más ismert személyisége. /a mondat további része e l m a r a d !/

x x x

l o s o n c z i pál beszédének embargóját f e l o l d j u k !

/folyt.köv./

19.45 rj

- 66 -

NA 2000

bb. 55. / a szerkesztőségek... 1. folyt./rj

/javítások az illyés beszédre/

a második bekezdés harmadik sora helyesen így kezdődik:
... jellemű fiatal embert vezetett be és ...

a harmadik bekezdés második sorában az „eszmélődésében,, szó helyett eszmevilágában irandó

úgyanennek a bekezdésnek alulról számított negyedik sorában a „téglaként,, szó helyett téglánként irandó.

az ötödik bekezdés második sorában kezdődő mondat helyesen:

petőfinek lehetnek mindmáig kelletlenkedő olvasói; vannak, akiket

a lírai versek könnyed ömlése, másokat a világnézeti versek túl heves

irama gombolkoztatott be.

úgyanennek a bekezdésnek utolsó előtti sora elején a „szavazatukat,, helyett szavukat irandó.

az 1. folytatás második sora végén a szöveg:

... mint gogol, stendhal, vagy flaubert: de túlhaladva sok nyugati

borulató pályatársát...

az 5. sorban kezdődő mondat helyesen: így lett a reménység - a magyar anyanyelvűek reménységének - legnagyobb költője, - a végső pillanatban.

/folyt.köv./

20.26 rj

- 67 -

NA 2000

bb. 55. / a szerkesztőségek... 2. folyt./ rj

az első bekezdés 6. sora végén kezdődő mondat helyesen:
petőfi e tekintetben a kiáltó ellentétük.

a második bekezdés harmadik sorában az „osztályokhoz,”
szó helyett osztályhoz, az „osztályokról,” helyett osztályról

irandó.

a 2. folytatás második bekezdésének utolsó mondata helyesen:
és ez petőfi kettős forradalmárságának indító oka.

az 5. bekezdés első sora helyesen így végződik: ... a mai
napig, mégpedig a nagy realisták, a nagy valóságfaggatók módján.

a 8. bekezdés utolsó előtti sorától a helyes szöveg ez lesz: ...
ha tudjuk is, sokszor csak fogyatékosan érezzük, hogy milyen nagy

költő is ő, hogy mit kaptunk tőle, s mit kaphatunk, magyarok és nem
magyarok.

a 3. folytatás harmadik bekezdése az idézett verssel együtt elma-
rad /kosztolányi égis emelte... szép emlékezet!/,
helyette a következő lesz a helyes szöveg: kosztolányi égis emel-
te az ebbe a két sorba tömörített költői képet:

ábrándjaimnak száraz erdejében
csörög, csörög, már nem susog a lomb.

valóban, ez a két sor disze lehetne bármely szimbolista köl-
teménynek. de épp így találna rengeteg gyöngyöt a szürrealista szem-
pont, vagy az expresszionista, vagy azé a művészi iskoláé, amely-
nek még nincs is neve. egy példa a tiszta költészetre:

egy hattyu száll fölöttem magasan,
az zengi ezt az édes éneket -
őn lassan szállj és hosszan énekelj,
haldokló hattyum, szép emlékezet!

/folyt.köv./

20.30 rj

KA 20⁴⁰

- 68 -

bb. 55. / a szerkesztőségek... 3. folyt./ rj

a 4. folytatás második bekezdése helyesen így végződik:
... a nép tömegeinek, anyanyelvre való tekintet nélkül.

az 5. bekezdés negyedik sorának elejétől a szöveg helyesen így
hangzik: ... hitt minden nép ügyében is. alig 27 évesen a seges-
vári csataterén nem egy árva nép, nem egy leverett nemzet, hanem az

egész emberiség...

fenti javításokkal az illyés beszéd embargóját

f e l o l d j u k !

x x x

/javítások aczél györgy beszédéhez/

az első oldal negyedik bekezdésének második mondatától a
szöveg:

... és nem kevesekről derült ki a múlt időben, hogy méltatlanok
voltak, hogy népellenes, nemzetrontó céljaik leplezésére vállaltak
hangoskodó szerepet a petőfi-ünnepségeken. ám a leplezés a törté-
nelemben mindig lelepleződik.

az 5. bekezdés harmadik sorában azzal ünnepelték szavaktól
megváltozik, a helyes szöveg a következő:

... azzal ünnepelték, hogy önelégülten hirdették: már megáll-
natunk, mert itten az ígéretnak földje van. még az öregedő jókait
is rávették később, hogy az „akasszátok fel a királyokat,” költő-
jének ünnepén azt írja ferenc józsefről, a szabadságharc, az aradi
13-ak hőháról: van még egy népeitől szeretett és népeit szerető
király, s ez magyarországé, s petőfi elégedetten látná ezt,..

/folyt.köv./

21.15 rj

- 69 -

KA 21³⁰

bb. 55. / a szerkesztőségek... 4. folyt./rj

a hatodik bekezdés harmadik sora végén „egyetlen baloldali képviselő,,szavak után a következő szöveg iktatandó be:

- megérdemli, hogy nevét feljegyezzük.- utána cserti József nevével folytatódik a mondat. az 5. sor közepén „Zür-zavar,, helyett,, zavar,, irandó. ugyanennek a bekezdésnek a nyolcadik sorában kimarad az „irredentizmusa,, szó, a következő, kilencedik sor elején pedig a „fésteni,, szó.

a 10. sor elejétől a bekezdés végéig a helyes szöveg így hangzik:

„Jelszavát írta a magyar költészetben szimbólumként elsőnek felemelt piros zászlóra,,

á

az 1. folytatás harmadik bekezdésének harmadik sorában „munkásmozgalom,, szó után így folytatódik a szöveg:

és ez a hagyomány élt az agrárszocialista mozgalmakban. /kimarad tehát „a múlt század második felében,, szövegrész./

ugyanennek a bekezdésnek hetedik sorában „az üldözött,, szavakkal kezdődő mondat így folytatódik:

„Töld alá szőpítött kommunista párt szövetségeseivel. petőfi arccalével figyelmeztetett stb.,,

/folyt.köv./

21.25 rj

- 70 -

AA 212

bb. 55. / a szerkesztőségek... 5. folyt./rj

az ötödik bekezdés első mondatának végén illyés gyula után kimarad a „könyve,, szó.

a kettes folytatás első bekezdésének második sorában „beteljesítsük,, szó után „és folytassuk,, szavak irandók.

ugyanennek a bekezdésnek negyedik sorában a „de az elismerés,, szavakkal kezdődő mondat helyes szövege a következőképpen hangzik:

„de az elismerés sem gyengitheti a tárgyilagosságot:

az 50-es években is volt olyan időszak, amelyben a politikai torzulásokkal együtt torzult a petőfi kép is,,.

a bekezdés utolsó szavai helyesen: „s ürügyként szolgált nagy értékek kirekesztésére,,.

a második bekezdés harmadik sorától a bekezdés végéig a következő szöveg irandó:

„azoknak, akik elégették petőfi vörös zászlóját és le-döntötték ügye igaz folytatójának, József Attilának szárszói szobrát,,.

a harmadik bekezdés első sorában a „rajta van,, szavak után beirandó: „és rajta marad,,. ugyanebben a sorban a „lobogón-kon,, szó után kimaradnak az „és ott marad,, szavak, a negyedik sorban „és másokéval,, szavak helyett: „és más nagy alkotókkal,, szavak irandók.

az ötödik bekezdésben a második sor végén „milliókhoz,, szó után „elég,, szó irandó be.

/folyt.köv./

21.40 rj

- 71 -

AA 212

bb. 55. / a szerkesztőségek... 6. folyt./rj

a harmadik sor végén „közművelődésben,, szó után
„mindenütt,, irandó. utána a szöveg így folytatódik: még mindig
nem elegenden olvassák:

ugyanennek a bekezdésnek hatodik sora végétől a helyes szöveg
így szól:

még ifjúságunk stb.

a következő, hatodik bekezdés így kezdődik:

„az adósságok mellett örömmel láthatjuk,, stb.

a harmadik folytatás első bekezdése a következőképpen kez-
dődik:

„és így babits minály egykori kérdésére, amely itt már el-
hangzott illyes gyulától....,,

a második bekezdés első sorában „népünk,, szó után „több
mint,, szavak irandók.

ugyanennek a bekezdésnek harmadik sorában a földreform után
beirandó:

„a kiegyenesedett gerincű nép. a bekezdés vége a harmadik
sor „uralkodik,, szava után a következőképpen alakul:

„a politikában és a költészetben egyaránt,,.

a negyedik bekezdés utolsó sora helyett a következő szö-
veg irandó: „erőfeszítéseinkben petőfi szellemében cselekszünk,,.

az ötödik bekezdés második sora végén „raktuk,, szó után be-
irandó: „és rakjuk,,

/folyt.köv./

21.45 rj

14-2210

- 72 -

bb. 55. / a szerkesztőségek... 7. folyt./rj

a hatodik bekezdés harmadik sorában „a napi politika igé-
nyei helyett,, „a pillanat igénye,, irandó.

a negyedik folytatás első bekezdésének második sorában
kihagyandók „a haladásért sikra lépett,, szavak. a negyedik
sorban az „internacionálista politika,, szavak után beszúrandók:
„az egyetlen igaz,, szavak.

a második bekezdés második sorában „demokratikus,, szó után
beszurandó: „haladó,,.

a negyedik bekezdés harmadik sorában „vörösmartyval,, szó
helyett „atyai barátjával,, szavak irandók, az „engedhetett,,
pedig „engedett,, -re változtatandó.

az ötödik folytatás első bekezdésének nyolcadik sorában
„ez érteti meg,, szavak helyett „ebből is érthető,, szavak
irandók, a bekezdés végére pedig a „példájából,, szó után „is,,
szót kell beiktatni. a negyedik bekezdés végére „hű gyermeke,, sza-
vak után a következő szavak irandók: „hirdette petőfi,,.

a hatodik folytatás első bekezdése második sorában
„bolsevikje volt,, szavak után közölt szöveg a bekezdés végéig
törölendő, és helyette az alábbiak irandók:

„ez a képletes kifejezés nem azt jelenti, hogy petőfi a
xx. század követelményeinek értelmében lett volna kommunista, de
azt, hogy petőfi a xix. század negyvenes éveinek körülményei kö-
zött következetes forradalmár volt,,.

/folyt.köv./

21.50 rj

14-2215

- 73 -

bb. 55. / a szerkesztőségek... 8. folyt./rj

a második bekezdés negyedik sorában a lényeg szó után „itt,” szó irandó. az 5. sorban „átérezte,” helyett „érezte,” irandó, a hatodik sor elején „a költő,” szó után „hogy,” irandó.

a harmadik bekezdés ötödik sora végétől a szöveg a következőképpen változik:

„célját az egyetemes emberi boldogságban, az egyenlőségben
jelölje meg,, a mondat további része változatlan, az „egyengette,” szótól.

az ötödik bekezdés harmadik sorában „családverseket,” szavak után a „mert,” szó helyett „aki,” irandó.

a hatodik bekezdés második sorában „de azt,” szavak után kinagyandó az „is,” szó.

a harmadik sor közepén „annyi,” szó helyett „annyit jelent,” szavak irandók.

a hetedik folytatás első bekezdésének negyedik sorában „akkor is,” szavak után a következőképpen fejezendő be a mondat: „amikor

az a közboldogságért küzd és akkor is, amikor Juliájáért harcol,,

a második bekezdés első sorában kezdődő mondat eleje így alakul:

„pentosan látta őt radnóti miktós, amikor azt írja:
„petőfi közismert tiszta-versének utolsó három strófája elmarad,
ha nem petőfi írja a verset, aki forradalmár költő....,”

/folyt.köv./

22.05 rj

- 74 -

NA 2220

bb. 55. / a szerkesztőségek... 9. folyt./rj

a nyolcadik sor végén lévő „zárulhatott,” szó helyett „zárulhat,” irandó.

a 11. sor elején kihagyandó az „és,” szó, és a „programba,” szó helyett „programmá,” irandó.

a nyolcadik folytatás első bekezdésének hatodik sorától a bekezdés végéig közölt szöveg törlendő és helyette az alábbi szöveg iktatandó be: „tekint, kettőt biztosan elveszít, az emberit

és vele az örököt, mert elveszti teremtő erejét, cselekvésre készítő hatását. ha pedig a politika tekintetben az egyedi embertől, akkor az „elvonat nép,” fennem hirdetett érdekei nevében a ma élő, valóságos népet sértheti meg,,

a második bekezdés negyedik sorában „csodálatra méltó,” szavak helyett „csodálatos,” szó irandó, majd a mondat így folytatódik:
„ahogyan a békében és hétköznapjaiban is....,”

a harmadik bekezdés első mondata helyett a következő szöveg irandó:

„nem volt aszkéta, szerette az életet, de szenvedett, amíg szenvedtek a milliók,, a mondat további része törlendő.

a 8. folytatás utolsó bekezdése elé „de,” szó irandó.

a 9. folytatás első bekezdése negyedik sorában a helyes szöveg a következő: „jánossal, bem tábornok iránti rajongása,, a továbbiakban a szöveg változatlan.

/folyt.köv./

22.15 rj

- 75 -

NA 2225

bb. 55. / a szerkesztőségek... 10. folyt./rj

a kilencedik folytatás harmadik bekezdésének ötödik sorában a „de a világfájdalmas...”, stb. kezdetű mondat helyett a következő szöveg irandó: „de a világfájdalmas pezolókkal, a szalonpészszerimistákkal szemben csak megvetést érzett,.”

az ötödik bekezdés eleje a következőképpen irandó:

még heine is, aki petőfit oly nagyra tartotta, és aki őt oly mélyen megértette, tévesen hitte, hogy a hamleti kérdés és kétely petőfi számára ismeretlen volt. hogy lett volna ismeretlen annak a költőnek, aki keserves pillanataiban így töpreng: a továbbiakban a bekezdés végéig változatlan a szöveg.

a 9. folytatás utolsó bekezdésének első sora végén „vívódó, szó elé „kínlódó, szó irandó.

a negyedik sor közepén „soha sem fél,, szavak után beirandó: „hanem az, aki legyőzi féltelmét,,

ugyanennek a bekezdésnek ötödik sorában „kisértett,, szó helyett „kisért,, irandó. ugyanebben a sorban „éppen ezért,, szavak után kihagyandó a „Lehet,, szó.

a 10. folytatás negyedik bekezdésének vége az „ilyen egységet,, szavak után: „teremt a magyar dolgozó nép, a munkásosztály és pártja,,

/folyt.köv./

22.25 rj

- 76 -

M 2240

bb. 55. / a szerkesztőségek... 11. folyt./rj

a 11. folytatás harmadik bekezdése harmadik sorában „legjobban,, szó után a következőképpen fejeződik be a mondat: „ha ma levesznek könyvespolcukról egy petőfi kötetet,,

ugyanennek a bekezdésnek negyedik sorában „nem is,, szavak után „csak,, szó irandó be.

az ötödik sor közepétől a mondat végéig a következőképpen változik a szöveg: „hanem azért, mert,, szavak után:

„...megtalálják benne a nekik szóló verseket,,

a következő mondat helyesen: „petőfi versétől tisztább, szebb lesz a szerelem, mélyebb a barátság, örömtelibb a népért, a közösségért végzett áldozatos munka, és így az élet is otthonosabb, szebb és becsületesebb lesz,, utána a szöveg így folytatódik: „a fiatalok izgatott kérdéseire a nyughatatlan petőfi verse adja a megnyugtató választ,, a továbbiakban változatlan a bekezdés.

a negyedik bekezdés harmadik sorában „jólétért, a szocialista,, szavak után a következőképpen fejeződik be a szöveg: „demokráciánk, néphatalmunk kiteljesítéséért és fejlesztéséért harcolva petőfi számonkérő tekintete biztató nekünk,,

az utolsó bekezdés első sorában kimarad a „150,, szó, és a „pártunk,, szó helyett „az ország,, irandó. a második sorban „népünk nagy,, szavak után beirandó: „halhatatlan,,

x x x

:

a 7. folytatás első bekezdése után /népjogokért küzdő petőfi-vel/ a következő mondatot kérjük pótolni:

a bolondistók családi melegségét felidéző poéta reszketteti meg az uralkodókat az akasszátok fel a királyokat! strófáival.

/mt1/

..

a fentiekben közölt javításokkal aczél beszéd embargóját

teloldjuk!

/mt1/
22.40 rj

- 77 -

M 2240

bb. 56. a belpolitikai hírek jegyzéke 18.00 órától zárásig:

rj la

1972, december 30.

54. időjárásjelentés
55. javítások a diszünnepség keretére
56. hírjegyzék.

/mti/

- v é g e -

22.45 rj

- 78 -

U 22.45

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h í r e k

1972. december 31.

bb 1. befagytak a tavak, zajlanak a folyók borsodban

vid ká bh -cz

1972. december 31.

a napok óta tartó száraz, kemény hideg hatására borsodban befagytak a nagy hegyvidéki víztározók. a rakacai tó háromszázötven holdnyi víztükrét tizenkét centiméter vastag jégtakaró borítja. a szokatlanul csapadékszegény őszi időjárás miatt a tavak nem engedték le, így abban jelenleg is több mint hatmillió köbméter vizet tárolnak. ugyancsak befagyott a Lázberci víztározó, amelyen kilenc centi méter vastag jégréteg keletkezett. a víztározóból azonban zavartalanul ellátják egészséges ivóvízzel őzdot. a vastag jégpáncélt a vízkiviteli műnél rendszeresen törlik.

a borsodi folyókon megkezdődött a zajlás. a tiszát csobaj és tokaj között összefüggő jégtakaró borítja, míg a hernád mintegy háromnegyed részben, hernádnémetitől ócsanálósig fagyott be. a sajó kazincbarcikatól a határig állt be. a folyók a többi szakaszon zajlanak, de a bodrog az olasztiszka-sárospataki szakasz kivételével még jégmentes.

az északmagyarországi vízügyi igazgatóság kiskörén és tiszalökön vonta össze öt hajóból álló jégtörő flotilláját, hogy adott esetben bevethesse azt./mti/

- 1 -

9.30 bh

NA 13³⁰

bb. 56. a belpolitikai hírek jegyzéke 18.00 órától zárásig:

rj la 1972, december 30.

54. időjárásjelentés
55. javítások a díszünnepség keretére
56. hírjegyzék.

/mti/

--

- v é g e -

22.45 rj

- 78 -

H 26 II

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h í r e k

1972. december 31.

bb 1. befagytak a tavak, zajlanak a folyók borsodban

vid ká bh -cz

1972. december 31.

a napok óta tartó száraz, kemény hideg hatására borsodban befagytak a nagy hegyvidéki víztárolók. a rakacai tó háromszázötven holdnyi víztükrét tizenkét centiméter vastag jégtakaró borítja. a szokatlanul csapadékszegény őszi időjárás miatt a tavak nem engedték le, így abban jelenleg is több mint hatmillió köbméter vizet tárolnak, ugyancsak befagyott a Lázberci víztároló, amelyen kilenc centi méter vastag jégréteg keletkezett. a víztárolóból azonban zavartalanul ellátják egészséges ivóvízzel őzdot. a vastag jégpáncélt a vízkiviteli műnél rendszeresen törik.

a borsodi folyókon megkezdődött a zajlás. a tiszát csobaj és tokaj között összefüggő jégtakaró borítja, míg a hernád mintegy háromnegyed részben, hernádnémetitől ócsanásig fagyott be. a sajó kazincbarciktól a határig állt be. a folyók a többi szakaszon zajlanak, de a bodrog az olasztiszka-sárospataki szakasz kivételével még jégmentes.

az északmagyarországi vízügyi igazgatóság kiskörén és tiszalökön vonta össze öt hajóból álló „jégtörő flotilláját”, hogy adott esetben bevehesse azt./mti/

--

- 1 -

9.30 bh

NA 13²⁰